

Sprawozdanie z działalności Rady ds. Systemu Płatniczego w 2016 roku

1. Wprowadzenie

Rada ds. Systemu Płatniczego, organ opiniodawczo-doradczy przy Zarządzie Narodowego Banku Polskiego, została utworzona na podstawie *uchwały Nr 14/98 Zarządu NBP z dnia 10 czerwca 1998 r. w sprawie powołania przy Zarządzie Narodowego Banku Polskiego organu opiniodawczo-doradczego o nazwie Rada ds. Systemu Płatniczego*. Rada rozpoczęła działalność w dniu 1 października 1998 r.

Rada ds. Systemu Płatniczego uznawała w 2000 r. za wskazane opracowywanie rocznych sprawozdań ze swojej działalności oraz rozpatrywanie i przyjmowanie ich na pierwszym posiedzeniu Rady w kolejnym roku, a następnie przedstawianie do zatwierdzenia Zarządowi Narodowego Banku Polskiego. Pierwsze sprawozdanie, obejmujące lata 1998 i 1999, i kolejne sprawozdania roczne za lata 2000-2015, były przyjęte przez Radę ds. Systemu Płatniczego i zatwierdzone przez Zarząd Narodowego Banku Polskiego.

2. Działalność Rady ds. Systemu Płatniczego w 2016 r.

2.1. Aspekty organizacyjne

W roku sprawozdawczym miały miejsce trzy zmiany w składzie Rady ds. Systemu Płatniczego.

W dniu 12 października 2016 r. p. Adam Glapiński, Prezes NBP, powierzył funkcję Przewodniczącego Rady ds. Systemu Płatniczego p. Annie Trzecińskiej, Wiceprezes NBP, która zastąpiła w sprawowaniu tej funkcji p. Piotra Wiesiołka, Wiceprezesa NBP – Pierwszego Zastępcę Prezesa NBP, będącego Przewodniczącym Rady od dnia 6 marca 2006 r.

Na mocy *Uchwały Nr 43/2016 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 19 września 2016 r. zmieniającej uchwałę w sprawie powołania przy Zarządzie Narodowego Banku Polskiego organu opiniodawczo-doradczego o nazwie Rada ds. Systemu Płatniczego* skład Rady rozszerzono o wskazanego przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego członka Zarządu NBP. W związku z powyższym, w dniu 12 października 2016 r., p. Adam Glapiński, Prezes NBP, wskazał p. Andrzeja Kaźmierczaka, Członka Zarządu NBP, jako osobę, o którą rozszerza się skład Rady.

Ponadto, z dniem 11 maja 2016 r. p. Richard Gaskin, Prezes Zarządu Banku BPH S.A., przekazał p. Krzysztofowi Pietraszkiewiczowi, Prezesowi Zarządu Związku Banków Polskich, Zastępcy Przewodniczącego Rady ds. Systemu Płatniczego, rezygnację z uczestnictwa w Radzie, co wynikało z zapisu § 2 ust. 1 pkt 9 *Uchwały Nr 14/98 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 10 czerwca 1998 r. w sprawie powołania przy Zarządzie Narodowego Banku Polskiego organu opiniodawczo-doradczego o nazwie Rada ds. Systemu Płatniczego (z późn zm.)*, zgodnie z którym w skład Rady wchodzi 4-5 prezesów zarządów banków komercyjnych, wytypowanych przez Związek Banków Polskich. Od tego dnia sektor bankowy reprezentowany jest w Radzie przez prezesów zarządów 4 banków komercyjnych oraz ZBP.

Skład osobowy Rady ds. Systemu Płatniczego w 2016 r. przedstawiono w załączniku nr 1.

W załączniku tym podano również nazwiska osób upoważnionych przez członków Rady na mocy uchwały Nr 14/98 Zarządu NBP z dnia 10 czerwca 1998 r. w sprawie powołania przy Zarządzie Narodowego Banku Polskiego organu opiniodawczo-doradczego o nazwie Rada ds. Systemu Płatniczego (z późn. zm.) do reprezentowania ich w pracach Rady w razie ich nieobecności.

Poza członkami Rady i osobami upoważnionymi w posiedzeniach uczestniczyli eksperci z instytucji reprezentowanych w Radzie, a także zaproszeni przedstawiciele innych instytucji, jeżeli ich obecność była uzasadniona tematyką posiedzenia.

Przewidywany zakres zagadnień rozpatrywanych przez Radę ds. Systemu Płatniczego został określony w *Rocznym planie pracy Rady ds. Systemu Płatniczego w 2016 roku*, zwanym dalej *Planem* (załącznik nr 2), który został opracowany na podstawie propozycji członków Rady i przyjęty na posiedzeniu Rady w dniu 30 marca 2016 r.

W 2016 roku Rada odbyła 4 posiedzenia w dniach: 30 marca, 24 czerwca, 3 października i 16 grudnia. Miejscem wszystkich posiedzeń była siedziba Centrali NBP.

Trzem pierwszym spośród ww. posiedzeń Rady przewodniczył p. Piotr Wiesiołek, Przewodniczący Rady, Wiceprezes NBP – Pierwszy Zastępca Prezesa NBP, zaś ostatniemu – p. Anna Trzecińska, Przewodnicząca Rady, Wiceprezes NBP.

Po każdym posiedzeniu wydawano komunikat prasowy, który następnie był przekazywany środkom masowego przekazu oraz publikowany na stronie internetowej NBP.

W roku sprawozdawczym Rada zajęła się 35 tematami, przy czym zrealizowała 33 spośród 38 tematów objętych *Planem*. Tematy: *Informacja na temat zmian w „Polityce sprawowania przez NBP nadzoru systemowego w zakresie systemu płatniczego”*, *Informacja na temat usługi cash back na rynku polskim* oraz *Raport na temat badania postaw Polaków wobec obrotu bezgotówkowego na potrzeby wyliczania wskaźników IZOB i IKOB* zostały, na wniosek NBP, wycofane z *Planu*. Zostaną one włączone do *Rocznego planu pracy Rady ds. Systemu Płatniczego w 2017 r.* Temat *Automatyzacja procesu aktywacji polecenia zapłaty*, został, na wniosek ZBP, wyłączony całkowicie z tematyki będącej przedmiotem prac Rady, zaś *Informacja o kartach płatniczych – I kwartał 2016 r.*, mająca charakter materiału informacyjnego, została wycofana z porządku obrad Rady z powodu niemożności opracowania przez NBP danych uzyskiwanych z banków przed dniem posiedzenia Rady. Odpowiedni materiał informacyjny został rozesłany do członków Rady niezwłocznie po ich przygotowaniu.

Ze względu na charakter materiału temat *Informacja o realizacji Programu rozwoju obrotu bezgotówkowego w Polsce na lata 2014-2020* przeniesiono z grupy tematów dyskusyjnych (A) do grupy tematów informacyjnych (B).

W roku sprawozdawczym Rada zajęła się dodatkowo dwoma następującymi tematami:

- *Informacja w sprawie interpretacji przepisów „Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 260/2012 ustanawiającego wymogi techniczne i handlowe w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 924/2009” w zakresie dotyczącym realizacji płatności w euro w standardzie SEPA,*

- Informacja na temat stanu prac nad projektem „Schemat Krajowy”.

Włączenie do Planu ww. tematów nastąpiło w wyniku zgłoszenia takiej potrzeby przez niektórych członków Rady.

Spośród 33 tematów merytorycznych (tj. z wyłączeniem z ogólnej liczby 35 tematów *Sprawozdania z działalności Rady ds. Systemu Płatniczego w 2015 r. oraz Przyjęcia Roczego planu pracy Rady ds. Systemu Płatniczego w 2016 r.*), którymi Rada zajęła się w 2016 r., 14 należało do grupy tematów dyskusyjnych (kategoria A), zaś 19 było tematami informacyjnymi (kategoria B).

2.2. Aspekty merytoryczne

W roku sprawozdawczym, podobnie jak w kilku latach poprzednich, prace Rady grupowały się w dwóch obszarach tematycznych:

- zagadnienia związane z dostosowaniem polskiego systemu płatniczego do wymagań stawianych systemom płatniczym krajów członkowskich Unii Europejskiej, obejmujące następujące tematy: w kategorii A:
 - „Vision 2020” – Wizja przyszłości europejskiej infrastruktury rynku finansowego z punktu widzenia Eurosystemu,
 - Informacja na temat stanu dostosowania Polski do przepisów *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 260/2012 z dnia 14 marca 2012 r. ustanawiającego wymogi techniczne i handlowe w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 924/2009* – analiza i wnioski,
 - Informacja nt. implementacji *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/92/UE z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie porównywalności opłat związanych z rachunkami płatniczymi, przenoszenia rachunku płatniczego oraz dostępu do podstawowego rachunku płatniczego* (dyrektywa PAD),
 - Informacja nt. przygotowań do implementacji *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniającej dyrektywę 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylającej dyrektywę 2007/64/WE* (dyrektywa PSD2),
 - Przegląd wybranych projektów infrastruktury depozytowo-rozliczeniowej Grupy Kapitałowej KDPW w kontekście dostosowania do regulacji UE oraz rozszerzania i standaryzacji usług dla polskiego rynku finansowego,
 - Porównanie wybranych elementów polskiego systemu płatniczego z systemami innych krajów UE za 2015 r.,

w kategorii B:

- Interpretacja *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 260/2012 z dnia 14 marca 2012 r., ustalającego wymogi techniczne i handlowe w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 924/2009* – podsumowanie ustaleń Zespołu ds. polecenia przelewu SEPA (SEPA Polska),
- Informacja w sprawie interpretacji przepisów *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 260/2012 ustanawiającego wymogi techniczne i handlowe w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 924/2009* w zakresie dotyczącym realizacji płatności w euro w standardzie SEPA,

- Informacja nt. projektu TARGET2-Securities,
- zagadnienia systemowe związane z usprawnieniem obrotu płatniczego, w tym:
 - w kategorii A:
 - Elektroniczne płatności w sektorze publicznym,
 - Informacja na temat prac nad projektem *Schemat Krajowy*,
 - BLIK – polski system płatności mobilnych rok po wdrożeniu,
 - Systemy płatności natychmiastowych w Polsce – zakres wdrożenia proponowanych przez NBP działań wspierających ich rozwój,
 - Innowacje z Visa,
 - Polska a inne rynki europejskie na drodze migracji do pieniądza elektronicznego.

Ponadto Rada zaopiniowała *Ocenę funkcjonowania polskiego systemu płatniczego w II półroczu 2015 r.* i *Ocenę funkcjonowania polskiego systemu płatniczego w I półroczu 2016 r.*

w kategorii B:

- Informacja o realizacji *Programu Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego w Polsce na lata 2014-2020* w 2015 roku,
- Podsumowanie seminarium nt. limitowania kwotowych płatności gotówkowych między przedsiębiorstwami, zorganizowanego przez Narodowy Bank Polski oraz Centrum Prawa Nowych Technologii w dniu 30 listopada 2015 r.,
- Informacja na temat stanu prac nad projektem *Schemat krajowy*,
- Informacja na temat prac Forum ds. eFaktury i eOpłat,
- Informacja na temat stanu prac Zespołu roboczego ds. badania kosztów instrumentów płatniczych na rynku polskim,
- Porównanie wysokości opłat i prowizji w złotych związanych z rozliczeniami pieniężnymi w polskim sektorze bankowym (czerwiec-grudzień 2015 r.),
- Porównanie wysokości opłat i prowizji w złotych związanych z rozliczeniami pieniężnymi w polskim sektorze bankowym (grudzień 2015 r. – czerwiec 2016 r.),
- Raport nt. Big Data,
- Informacja o realizacji projektu *Akademia Dostępne Finanse*,
- Informacja o rozliczeniach pieniężnych i rozrachunkach międzybankowych w IV kwartale 2015 r.,
- Informacja o rozliczeniach pieniężnych i rozrachunkach międzybankowych w I kwartale 2016 r.,
- Informacja o rozliczeniach pieniężnych i rozrachunkach międzybankowych w II kwartale 2016 r.,
- Informacja o rozliczeniach pieniężnych i rozrachunkach międzybankowych w III kwartale 2016 r.,
- Informacja o kartach płatniczych – IV kwartał 2015 r.,
- Informacja o kartach płatniczych – II kwartał 2016 r.,
- Informacja o kartach płatniczych – III kwartał 2016 r.

Poniżej przedstawiono krótkie omówienie tematów należących do kategorii A, prezentowanych podczas posiedzeń Rady, oraz postanowień Rady wynikających z rozpatrywania poszczególnych tematów według podanej powyżej klasyfikacji.

2.2.1. Zagadnienia związane z dostosowaniem polskiego systemu płatniczego do wymagań stawianych systemom płatniczym krajów członkowskich Unii Europejskiej

„Vision 2020” – Wizja przyszłości europejskiej infrastruktury rynku finansowego z punktu widzenia Eurosystemu

Informację na temat „Vision 2020” – Wizja przyszłości europejskiej infrastruktury rynku finansowego z punktu widzenia Eurosystemu przedstawił NBP na posiedzeniu Rady w dniu 30 marca 2016 r.

Poinformowano, że prezentowany materiał ma na celu ukazanie założeń do strategii o nazwie „Vision 2020”, proponowanych przez Eurosystem. Pierwsze oficjalne stanowisko Europejskiego Banku Centralnego (EBC) nt. tej strategii zostało ogłoszone na konferencji Sibos w październiku 2015 r. Strategia ta określa kierunki rozwoju infrastruktury rynków finansowych w Europie. Jej celem jest stworzenie nowoczesnej i efektywnej infrastruktury rynków finansowych, w maksymalny sposób spełniającej wymagania wszystkich uczestników rynku finansowego. Strategia, po określeniu jej ostatecznego kształtu, będzie determinowała główne kierunki rozwoju infrastruktury rynków finansowych na kolejne lata, przy czym niektóre działania będą prowadzone także po roku 2020. Istotą strategii są trzy wymienione niżej filary, wokół których Eurosystem koncentruje obecnie rozważania:

- filar I – synergia między systemem TARGET2 a platformą TARGET2-Securities (T2S), polegająca na korzystaniu z nowoczesnych rozwiązań przyjętych w T2S; w większym stopniu będą uwzględniane korzyści biznesowe użytkowników dzięki zwiększeniu wachlarza usług świadczonych obecnie przez system TARGET2, np. poprzez dalszą optymalizację mechanizmów płynnościowych;
- filar II – wsparcie paneuropejskich rozwiązań w dziedzinie płatności natychmiastowych. Eurosystem bardzo uważnie przygląda się lokalnym rozwiązaniom w tym zakresie i dostrzega potrzebę rozwoju takich systemów na skalę europejską. Eurosystem stwierdza w szczególności potrzebę rozwoju dostępności i interoperacyjności takich systemów oraz postrzega system TARGET2 jako system, w którym mogłyby się odbywać rozrachunek systemów płatności natychmiastowych.
- filar III – ocena możliwości harmonizacji zarządzania zabezpieczeniami w Eurosystemie oraz zwiększenie efektywności ich wykorzystywania w operacjach kredytowych Eurosystemu. Ten filar generalnie ma się skupić na wspomoczeniu banków i instytucji finansowych w efektywnym zarządzaniu zabezpieczeniami. Przewiduje się możliwość skorzystania z obecnie przyjętych funkcjonalności T2S.

Po uruchomieniu systemu TARGET2 i rozpoczęciu funkcjonowania T2S w czerwcu 2015 r. oraz wdrożeniu SEPA, Vision 2020 powinna stać się kolejnym, ważnym krokiem do urzeczywistnienia wizji jednolitego rynku w Europie.

Zgodnie z przyjętym celem strategii, Eurosystem widzi potrzebę aktywnego udziału uczestników rynku finansowego w konstruowaniu tej strategii. W związku z powyższym, w lutym 2016 r. opublikowany został odpowiedni raport konsultacyjny, zawierający propozycje Eurosystemu dotyczące kierunków rozwoju europejskiej infrastruktury rynku finansowego. Raport koncentruje się na pierwszym filarze, tj. na synergii systemu TARGET2 i platformy T2S. Składa się on z trzech części, poświęconych odpowiednio obszarom: technologicznemu, funkcjonalnemu i biznesowemu. Raport stanowi punkt wyjścia do dalszych dyskusji i konsultacji. W ich wyniku powinny zostać zebrane opinie uczestników rynku pozwalające na lepsze zrozumienie ich potrzeb.

W trakcie prac nad raportem stwierdzono, iż bardzo dużo korzyści będzie można odnieść z konsolidacji dwóch platform rozliczeniowych – platformy rozliczeniowej systemu TARGET2 (SSP) oraz platformy T2S. Pozwoli to na zmniejszenie ich kosztów eksploatacyjnych. Konsolidacja umożliwi ponadto przeniesienie na system TARGET2 nowoczesnych rozwiązań przyjętych w T2S, w szczególności wielowalutowości systemu, możliwości skorzystania z usług kilku dostawców usług sieciowych oraz możliwości korzystania ze standardów zgodnych z normą ISO 20022. Poinformowano, że w dniu 17 lutego 2016 r. NBP przesłał raport do Krajowej Grupy Użytkowników Systemu TARGET2 z prośbą o nadesłanie uwag i komentarzy do dnia 31 marca 2016 r. Otrzymane uwagi zostały przesłane do EBC. Podkreślono wyłącznie informacyjny charakter materiału prezentowanego Radzie przez NBP, wynikający z faktu, że propozycje zawarte w raporcie konsultacyjnym nie powinny być traktowane jako oferta Eurosystemu do świadczenia konkretnych usług. Wyjaśniono, że obecne konsultacje mają charakter tzw. burzy mózgów, w związku z tym bardzo ważny jest aktywny w nich udział środowiska bankowego i rynku finansowego. Zapowiedziano, że NBP będzie monitorował dalszy rozwój strategii i odpowiednio informował Radę na kolejnych jego etapach.

Rada zapoznała się z informacją na temat wizji przyszłości europejskiej infrastruktury rynku finansowego z punktu widzenia Eurosystemu – „Vision 2020”.

Informacja na temat stanu dostosowania Polski do przepisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 260/2012 z dnia 14 marca 2012 r. ustanawiającego wymogi techniczne i handlowe w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 924/2009 – analiza i wnioski

Informację na powyższy temat przedstawił NBP na posiedzeniu Rady w dniu 24 czerwca 2016 r.

Przypomniano podstawowe informacje nt. *Rozporządzenia nr 260/2012, ustanawiającego wymogi techniczne i handlowe w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro i rozumiejącego rozporządzenie nr 924/2009*, zwanego dalej Rozporządzeniem, przyjętego przez Parlament Europejski i Radę w marcu 2012 r. Wyjaśniono, że Rozporządzenie wiąże w całości państwa członkowskie Unii Europejskiej oraz pozostałe kraje Europejskiego Obszaru Gospodarczego i jest stosowane bezpośrednio od dnia 31 marca 2012 r. Podstawowym celem rozporządzenia było wprowadzenie otwartych, wspólnych standardów, zasad i praktyk w zakresie płatności poprzez opracowanie wspólnych, ogólnounijnych usług płatniczych oraz przyspieszenie przechodzenia na standard SEPA. Rozporządzenie ustanowiło wymogi techniczne, które obecnie mogą spełnić jedynie schematy płatności opracowane przez Europejską Radę ds. Płatności. Wymogi te mają zastosowanie do transakcji polecenia przelewu i polecenia zapłaty w euro i są obowiązujące w państwach należących do strefy euro od dnia 1 sierpnia 2014 r., zaś w państwach spoza tej strefy od dnia 31 października 2016 r. Wskazano transakcje płatnicze, do których Rozporządzenie nie ma zastosowania. Przypomniano, że NBP dwukrotnie przedstawiał Radzie materiał dotyczący Rozporządzenia: we wrześniu 2012 r. i w grudniu 2014 r. Poinformowano, że celem obecnie prezentowanego dokumentu jest skrótkowe przedstawienie informacji o działaniach podjętych w Polsce po grudniu 2014 r. w zakresie wypełniania obowiązków nałożonych przez Rozporządzenie. Dokument opracowano na podstawie materiałów będących w dyspozycji NBP oraz informacji nadesłanych przez podmioty zewnętrzne. Następnie przedstawiono krótko zawartość dokumentu, na którą składały się: podstawowe obowiązki i wymogi nakładane przez Rozporządzenie na polskich dostawców usług płatniczych, informacje nt. stanu wdrożenia SEPA w Polsce, interpretacja przepisów pod kątem zagadnień wzbudzających wątpliwości interpretacyjne, krótki opis działań podejmowanych w zakresie komunikacji nt. SEPA oraz propozycje wniosków.

Na tle informacji dotyczących wdrażania SEPA i Rozporządzenia w Polsce, zaprezentowano następujące wnioski:

1. Dostawcy usług płatniczych, w szczególności banki, oraz podmioty prowadzące systemy płatności powinni podjąć odpowiednie kroki w celu spełnienia do dnia 31 października 2016 r. wymogów określonych w Rozporządzeniu w zakresie polecenia przelewu i polecenia zapłaty w euro. Dotyczy to w szczególności konieczności zaprzestania obsługi takich płatności w formacie XCT, jak również dostosowania systemów bankowości elektronicznej funkcjonujących w mniejszych bankach do realizowania płatności w euro w standardzie SEPA.
2. Banki powinny na bieżąco aktualizować dane dotyczące kodów BIC udostępniane na stronie internetowej NBP.
3. Dostawcy usług płatniczych powinni kontynuować wysiłki w zakresie informowania klientów odnośnie do wprowadzenia z dniem 31 października 2016 r. nowych standardów w zakresie płatności w euro. Dodatkowo, w sytuacji zaistnienia takiej potrzeby, można rozważyć podjęcie dalszych działań komunikacyjnych, które byłyby koordynowane przez Zespół ds. komunikacji SEPA.
4. W opinii NBP w ramach modernizacji systemu rozliczeń i ewidencji składek na rzecz ZUS oraz płatności podatkowych i celnych, wyróżniających się m.in. występowaniem dedykowanych im formularzy, należy rozważyć podjęcie w niedalekiej przyszłości inicjatywy legislacyjnej mającej na celu dokonanie zmian w rozporządzeniach dotyczących dedykowanych im formularzy służących do opłacania składek na rzecz ZUS oraz dokonywania płatności podatkowych i celnych, tak aby możliwe było wypracowanie dla tych płatności nowych standardów, zgodnych z Rozporządzeniem, przy zastrzeżeniu, aby w możliwie największym stopniu nie pogorszyły one jakości obecnie przekazywanych w tych płatnościach danych, wykorzystywanych do identyfikacji tych płatności i ich obsługi.

Rada zapoznała się z wynikami analizy stanu dostosowania Polski do przepisów *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 260/2012 z dnia 14 marca 2012 r. ustanawiającego wymogi techniczne i handlowe w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 924/2009* i przedyskutowała wynikające z niej wnioski. Rada zaakceptowała wnioski nr 2, 3 i 4 przedstawione w materiale NBP. Uzgodniono, że w celu wypracowania wspólnego stanowiska w sprawie wniosku nr 1 zostanie zorganizowane spotkanie przedstawicieli NBP i Zespołu. Ustalono, że o wynikach tego spotkania Rada zostanie poinformowana na jej następnym posiedzeniu.

Informacja nt. implementacji Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/92/UE z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie porównywalności opłat związanych z rachunkami płatniczymi, przenoszenia rachunku płatniczego oraz dostępu do podstawowego rachunku płatniczego (dyrektywa PAD)

Informacje na powyższy temat przedstawiło Ministerstwo Finansów (MF) na posiedzeniu Rady w dniu 3 października 2016 r.

Poinformowano, że projekt ustawy implementującej dyrektywę PAD jest obecnie w ostatniej fazie prac Podkomisji Stałej ds. Instytucji Finansowych w Sejmie. Wyjaśniono, że odbyły się 3 posiedzenia Podkomisji, zaś czwarte przewidziane jest na dzień 4 października 2016 r. Przedmiotem dyskusji w Podkomisji są w szczególności zawarte w projekcie następujące propozycje MF:

- prowadzenie rachunku podstawowego bezpłatnie przez instytucje do tego zobligowane,

- miesięczny limit liczby transakcji udostępnianych bezpłatnie osobom nieposiadającym wcześniej rachunku. Wyjaśniono, że proponowany limit w wysokości 15 takich transakcji zmniejszono w wyniku dyskusji do 6.

Niektóre kwestie stanowiące przedmiot dyskusji pozostawiono do ostatecznego rozstrzygnięcia sejmowej Komisji Finansów Publicznych. Poinformowano, że jedną z istotnych kwestii wymagających uregulowania w projekcie ustawy implementującej dyrektywę PAD jest sprawa uporządkowania informacji dla klientów na temat opłat stosowanych przez dostawców usług płatniczych w zakresie rachunków i usług powiązanych z rachunkiem. Obejmuje ona usankcjonowanie przeglądarek umożliwiających klientom wybór dostawcy usług płatniczych oferującego najkorzystniejsze warunki podpisania umowy o rachunek płatniczy. Inną ważną kwestią jest, zdaniem MF, uporządkowanie numeracji rachunków prowadzonych przez niebankowe instytucje płatnicze. Wspomniano o tym, że w drodze porozumienia między MF a NBP ustalono, iż numeracja rachunków prowadzonych przez takie instytucje powinna tworzyć jednolity system z obecnie stosowaną numeracją rachunków bankowych. Wyrażono pogląd, że kwestia ta wykracza poza ścisłą implementację dyrektywy PAD, jest natomiast związana z regulacją rynku usług płatniczych, dlatego, na mocy odpowiedniej decyzji MF, włączono ją do prac nad projektem ustawy implementującej dyrektywę PAD, zgodnie ze zgłaszanym wcześniej postulatem NBP. Przedstawiciel MF wyraził nadzieję, że w październiku-listopadzie 2016 r. ustawa powinna trafić do Prezydenta do podpisu.

Rada zapoznała się z informacją Ministerstwa Finansów nt. implementacji Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/92/UE z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie porównywalności opłat związanych z rachunkami płatniczymi, przenoszenia rachunku płatniczego oraz dostępu do podstawowego rachunku płatniczego (dyrektywa PAD).

Informacja nt. przygotowań do implementacji Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniającej dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylającej dyrektywę 2007/64/WE (dyrektywa PSD2)

Informację nt. przygotowań do implementacji Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniającej dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylającej dyrektywę 2007/64/WE (dyrektywa PSD2) przedstawiło Ministerstwo Finansów (MF) na posiedzeniu rady w dniu 16 grudnia 2016 r.

Przypomniano, że dyrektywa PSD2 weszła w życie w dniu 12 stycznia 2016 r. W ciągu dwóch lat od tego terminu, tj. do dnia 12 stycznia 2018 r., państwa członkowskie Unii Europejskiej (UE) powinny wprowadzić jej przepisy do prawa krajowego. Poinformowano, że w Polsce dyskusja nt. PSD2 rozpoczęła się jeszcze na etapie projektowania przedmiotowej dyrektywy. Wówczas przedstawiciele sektora bankowego wyrażali negatywne opinie o dyrektywie PSD2, przewidując zagrożenie, wynikające z pojawienia się podmiotów trzecich, które, na mocy PSD2, będą miały dostęp do rachunków płatniczych. Pogląd ten ewoluował w czasie i obecnie banki dostrzegają w PSD2 szansę stworzenia nowych, konkurencyjnych rozwiązań, tworząc własne API (*Application Programming Interface*). Ta forma pośredniego dostępu (*Indirect Access*) umożliwi z jednej strony wejście w życie odpowiednich przepisów PSD2, z drugiej zaś – realizowanie transakcji przez banki w roli podmiotów trzecich. W sektorze bankowym rozpoczyna się dyskusja na temat budowy lokalnego API. Zdaniem MF, w 2017 r. prace te powinny być kontynuowane. Za dwie najważniejsze zmiany w usługach

płatniczych, przyjęte na mocy PSD2, uznano: wprowadzenie usługi dostępu do rachunku i usługi dostępu do informacji o rachunkach. Usługi te mogą być wykorzystywane w relacjach dostawców usług płatniczych z klientami. Odnosząc się do harmonogramu implementacji PSD2 do polskiego prawa, poinformowano, że w połowie stycznia 2017 r. MF zamierza zorganizować spotkanie robocze z udziałem przedstawicieli rynku i regulatorów na temat kierunków implementacji PSD2. Wstępna wersja projektu ustawy wdrażającej PSD2 powinna powstać do początku lutego 2017 r. Zgodnie z przyjętym wcześniej założeniem o niemultiplikowaniu krajowych regulacji dotyczących usług płatniczych, przedmiotowa ustawa będzie kolejną zmianą ustawy o usługach płatniczych. Na okres marzec – kwiecień 2017 r. przewidziano fazę uzgodnień wewnętrznych projektu. Zakłada się, że projekt zostanie przekazany do Sejmu we wrześniu 2017 r. Wspomniano o tym, że obecnie dyskutowana jest kwestia nowego podejścia do innowacyjnych usług finansowych. Dyskusja tocząca się na temat wdrożenia PSD2 pozwoli stwierdzić, w jakim stopniu regulatorzy i nadzorcy są otwarci na wprowadzanie i rozwój rozwiązań innowacyjnych w obszarze płatności. Przedstawiciel MF wyraził nadzieję, że sposób prowadzenia procesu legislacyjnego związanego z implementacją PSD2, przy wsparciu NBP i Komisji Nadzoru Finansowego, pozwoli zaakcentować otwartość MF i wolę udzielania przez ten resort usługom płatniczym regulacyjnego wsparcia.

Rada zapoznała się z informacją Ministerstwa Finansów nt. przygotowań do implementacji Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniającej dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylającej dyrektywę 2007/64/WE (dyrektywy PSD2). W wyniku dyskusji Rada podkreśliła potrzebę promowania rozwiązania zapewniającego bezpieczeństwo związane z dostępem podmiotów trzecich do sektora usług płatniczych, tzw. *Indirect Access*, oraz zwróciła uwagę na potrzebę terminowego wprowadzenia dyrektywy PSD2 do prawa polskiego.

Przegląd wybranych projektów infrastruktury depozytowo-rozliczeniowej Grupy Kapitałowej KDPW w kontekście dostosowania do regulacji UE oraz rozszerzania i standaryzacji usług dla polskiego rynku finansowego

Informację na powyższy temat przedstawił Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. na posiedzeniu Rady w dniu 16 grudnia 2016 r.

Poinformowano o opracowaniu *Strategii rozwoju GK KDPW na lata 2017-2021*, z którą łączą się prezentowane zamierzenia GK KDPW. Przedstawiono usługi post-transakcyjne: depozytowe, rozrachunkowe i rozliczeniowe, świadczone obecnie przez GK KDPW w ramach realizowanego modelu biznesowego na rzecz rynku kapitałowego, międzybankowego i innych obszarów rynku finansowego, podkreślając zmiany, jakie w tej sferze zaszły w ciągu ostatnich kilku lat. Poinformowano, że GK KDPW zamierza pozostać infrastrukturą rynku finansowego, w której główny nacisk kładzie się na bezpieczeństwo, niezawodność i standaryzację wynikającą albo z procesów biznesowych na rynkach europejskich, albo z działań regulacyjnych, których konsekwencją jest konieczność uzyskania kilku odpowiednich autoryzacji. Prace w dziedzinie infrastruktury, już wykonane i planowane, są związane z zapotrzebowaniem rynku finansowego na usługi świadczone przez GK KDPW. Mają one na celu utrzymanie i wzmocnienie pozycji konkurencyjnej KDPW na rynku polskim i europejskim, w szczególności w dziedzinie usług dodatkowych (repozytorium transakcji i działalność agencji numerującej). Poinformowano, że oprócz polskiego rynku finansowego KDPW obsługuje ponad 200 klientów zagranicznych. Wyjaśniono, że KDPW dąży do tego, aby stać się podmiotem infrastruktury post-transakcyjnej pierwszego wyboru dla polskiego rynku finansowego.

Powinno to zapobiec przenoszeniu rozliczeń poza Polskę. Temu celowi służyły zadania już wykonane: utworzenie, a następnie autoryzacja KDPW_CCP w złotych i euro, oraz szeroki wachlarz oferowanych usług dodatkowych ferowanych przez GK KDPW. Odpowiednie projekty były i są realizowane w oparciu o własne *know how*, dzięki czemu KDPW łatwiej i szybciej dostosowuje się do coraz nowych pojawiających się wymagań i standardów technicznych. Poinformowano, że wszystkie obszary funkcjonowania rynków finansowych, w szczególności rynki kapitałowe, po kryzysie w 2008 r. zostały objęte regulacjami, których zadaniem jest ograniczanie ryzyka i wprowadzanie określonych standardów funkcjonowania głównych instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo systemu finansowego. Do trendów regulacyjnych zaliczono:

- w zakresie CCP:
 - objęcie nowych rynków i instrumentów finansowych obowiązkiem rozliczania w autoryzowanych CCP (rozporządzenie EMIR i dyrektywa MIFID II) w celu zwiększenia bezpieczeństwa rynków finansowych. Obowiązek ten wprowadzono od lipca 2016 r. w stosunku do derywatów OTC na 4 waluty: euro, dolara amerykańskiego, funta brytyjskiego oraz jena, zaś od stycznia 2017 r. będzie on dotyczył również m.in. złotego. Poinformowano, że KDPW_CCP jest w pełni dostosowany do przedmiotowych regulacji, bowiem posiada autoryzację zgodną z zapotrzebowaniem polskiego rynku, tj. na euro i na złotego. Ponadto KDPW_CCP ma dostęp do płynności w pieniądzu banku centralnego w obu ww. walutach.
 - zniesienie barier swobodnego przepływu kapitału transgranicznego dzięki zapewnieniu niedyskryminacyjnego dostępu izb rozliczeniowych do oferowania rozliczeń transakcji z giełd europejskich (MIFID II),
 - umacnianie się dominacji międzynarodowych CCP, które posiadają połączenia interoperacyjne (EMIR) i obsługują wiele platform.

- w zakresie CSD:

Poinformowano, że około marca 2017 r. spodziewane jest przyjęcie standardów technicznych dotyczących rozporządzenia CSDR, zaś prawdopodobnie w połowie września 2017 r. upłynie termin składania wniosków o autoryzację centralnych depozytów na gruncie tego rozporządzenia. Wyjaśniono, że KDPW przygotowuje się do autoryzacji od kilku lat. W tzw. oknie wdrożeniowym, w kwietniu 2017 r., będą wprowadzane niezbędne zmiany technologiczne w KDPW i u jego uczestników. Zaznaczono, że przepisy CSDR nie zabraniają KDPW S.A. posiadania udziałów w KDPW_CCP S.A. Poinformowano, że standaryzacja usług depozytowo-rozrachunkowych w UE, regulowana w rozporządzeniu CSDR, obejmuje:

- wymogi kapitałowe,
- wymogi uczestnictwa i wewnątrz korporacyjne,

Poinformowano, że KDPW S.A. spełnia powyższe wymogi.

- migrację depozytów papierów wartościowych na paneuropejską platformę rozrachunkową TARGET2-Securities (T2S)

Wyrażono pogląd, że T2S zmienia system rozrachunków papierów wartościowych w UE. Poinformowano, że na podstawie przeprowadzonej analizy potrzeb rynku KDPW S.A. zdecydowała, że obecnie Krajowy Depozyt nie będzie migrował do T2S ani z euro, ani ze złotym, jednak na bieżąco monitoruje sytuację, zwłaszcza pod kątem zachowania się i ewentualnych trudności mniejszych rynków, które zmigrowały na T2S, i tych, które zmigrują w ostatniej fali. Z powyższych obserwacji wynika, że wcześniejsza decyzja o nieprzystępowaniu KDPW S.A. do T2S była słuszna ze względu na wysokie koszty odpowiednich prac dostosowawczych z jednej strony

i bardzo niewielkie obecnie wolumeny rozrachunku w euro Krajowego Depozytu z drugiej. Ewentualne przystąpienie do T2S z euro byłoby uzasadnione, gdyby znany był termin przyjęcia przez Polskę euro i termin ten byłby nieodległy. Potencjalnie istnieje możliwość migracji na T2S ze złotym, co jednak byłoby przedsięwzięciem generującym znaczne koszty. KDPW S.A. planuje ponowne przedyskutowanie ewentualnego uczestnictwa Krajowego Depozytu w T2S.

- w zakresie repozytorium transakcji:

Poinformowano, że nową funkcją GK KDPW w dziedzinie raportowania transakcji rynku kasowego będzie *Approved Reporting Mechanism*. Zgodnie z MIFID II, funkcję tę powinny oferować wszystkie repozytoria transakcji. Projekt, mający na celu stworzenie warunków niezbędnych do świadczenia tej usługi przez GK KDPW, realizowany jest we współpracy z Giełdą Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. Oferta repozytorium transakcji obejmie także usługi raportowania dotyczące transakcji warunkowych (*repo*). Na poziomie repozytorium transakcji będą gromadzone wszystkie raporty, które, zgodnie z MIFID II i SFTR (*Securities Financing Transaction Regulation*), powinny być przekazywane do nadzorca.

- w zakresie kodów LEI

Zgodnie z aktualizacją RTS/ITS EMIR, planowaną na 2017 r., kod LEI będzie identyfikatorem dla wszystkich podmiotów uczestniczących w rynkach finansowych, w tym niefinansowych, które będą zawierały transakcje na rynkach regulowanych i OTC. GK KDPW zamierza rozszerzyć usługi dla kodów LEI poprzez objęcie nimi podmiotów, zgodnie ze zaktualizowaną wersją RTS/ITS EMIR.

Poinformowano, że we wrześniu 2016 r. zakończono proces autoryzacji KDPW_CCP, zgodnie z rozporządzeniem EMIR w zakresie instrumentów rozliczanych w euro. Zaapelowano do polskich banków o wykonywanie, od lutego 2017 r., obowiązku rozliczania transakcji na rynku międzybankowym poprzez KDPW_CCP. Omówiono następujące zamierzenia GK KDPW:

- przeprowadzenie procesu autoryzacji KDPW S.A., zgodnie z rozporządzeniem CSDR, Powyższy proces został podzielony na dwa etapy, obejmujące odpowiednio: dostosowywanie procesu rozrachunku oraz dyscypliny rozrachunku. Odpowiedni projekt zostanie zakończony w 2019 r. Przedstawiono zakres prac objętych projektem. Poinformowano, że prace przebiegają zgodnie z harmonogramem i dotychczas nie zidentyfikowano istotnego ryzyka, które uniemożliwiłoby zakończenie projektu w założonym terminie.
- dostosowanie systemu zarządzania ryzykiem do wymogów regulacyjnych, Odpowiednie wymogi są określone w Wytycznych KNF w zakresie IT oraz bezpieczeństwa teleinformatycznego. Ich podstawą są normy ISO 27001 i ISO 27002. Dostosowaniu podlegają procedury bezpieczeństwa systemów IT. Proces ten zostanie zakończony do dnia 23 grudnia 2016 r. Następnym krokiem będzie dostosowanie systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym GK KDPW do wymogów określonych w CSDR i standardach technicznych. Zakończenie tego procesu przewidziano na I połowę 2018 r.
- rozwój agencji numerującej, Prace w tym obszarze będą dotyczyły dostosowania usługi nadawania kodów LEI do nowych wymogów GLEIF (*Global Legal Entity Identifier Foundation*). KDPW S.A., jako jedna z pierwszych pięciu agencji (z ok. 20 funkcjonujących na świecie), złożyła odpowiednie dokumenty wymagane do akredytacji. Wyjaśniono, że wymóg akredytacji wynika z faktu, że agencje są rekomendowane przez krajowych nadzorców, muszą zatem spełniać ogólne wymagania w ramach globalnej organizacji nadawania kodów LEI. Do końca II kw. 2017 r. zostaną zaimplementowane nowe normy

kodyfikacji CFI i FSIN. W ten sposób w ofercie KDPW S.A. znajdzie się kompletny pakiet usług z przedmiotowego obszaru.

- rozwój systemu Repozytorium Transakcji – KDPW_TR,
W lipcu 2016 r. KDPW_TR został podłączony do prowadzonego przez Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) tzw. huba, poprzez który nadzorcy będą mieli dostęp do wszystkich repozytoriów transakcji. KDPW_TR będzie zasilał ten hub zgromadzonymi danymi. Ponadto w dziedzinie rozwoju KDPW_TR planuje się wspomniane wcześniej prace związane z dostosowaniem repozytorium do wymogów regulacyjnych.
- dostosowywanie komunikatów wymienianych z uczestnikami do norm i praktyk międzynarodowych,
Prace w tej dziedzinie, prowadzone głównie w kontekście implementacji normy ISO 20022, mają charakter techniczny i są częściowo związane z implementacją CSDR.
- standaryzację i automatyzację obsługi zdarzeń korporacyjnych w oparciu o normę ISO 20022,
GK KDPW dąży do tego, żeby mieć 30 wystandaryzowanych i zautomatyzowanych zdarzeń korporacyjnych. Zgodnie z planem, automatyzacja i standaryzacja podstawowych zdarzeń obowiązkowych powinna zakończyć się wiosną 2017 r. Pozostałe zdarzenia korporacyjne z wypłatą świadczeń pieniężnych, rzadziej występujące, zostaną wystandaryzowane i zautomatyzowane w 2018 r.
- standaryzację i automatyzację obsługi podatkowej *Quick Refund* z wykorzystaniem komunikatów ISO 20022,
Wyjaśniono, że *Quick Refund*, czyli możliwość odzyskania nadpłaconego podatku dochodowego w okresie po pobraniu podatku od świadczenia pieniężnego, a przed jego odprowadzeniem do urzędu skarbowego, jest szczególnie istotna dla podmiotów zagranicznych i w celu udroźnienia funkcjonowania tzw. rachunków zbiorczych (kont omnibus). Konta takie utworzono kilka lat temu, w ramach jednej z poprzednich strategii KDPW S.A. Obsługa podatkowa jest jednak w tak dużym stopniu kłopotliwa i blokująca, że rachunki te są mało efektywne. Poprawa efektywności powinna wpłynąć na zmianę statusu polskiego rynku z *emerging market* na *developed market*.
- wypracowanie rozwiązań w zakresie rejestracji listów zastawnych w euro,
Prace zakończone w tym obszarze obejmują uproszczenie: obsługi podatkowej KDPW S.A., jako płatnika podatków dochodowych od dochodów z papierów wartościowych, uprawnień podatników do ulg i zwolnień od tego podatku. W listopadzie 2016 r. została podpisana umowa z Clearstream Banking Luxembourg (CBL), który otworzył w KDPW S.A. konto omnibus w celu rejestracji listów zastawnych w euro i ich ekspozycji na zagraniczne podmioty. Miało to na celu wyeliminowanie konieczności poszukiwania przez polskie podmioty, zainteresowane takimi instrumentami, odpowiedniej oferty za granicą. KDPW S.A. zamierza współpracować z CBL w celu uzyskania statusu *EBC eligible*, aby umożliwić używanie przedmiotowych papierów w operacjach Eurosystemu.
- weryfikację stanowiska rynku polskiego odnośnie do zasadności biznesowej wejścia na paneuropejską platformę rozrachunkową TARGET2-Securities (T2S) z euro i złotym,
W II połowie 2017 r. KDPW S.A. zamierza przeprowadzić dyskusję z przedstawicielami rynku polskiego w ramach prac T2S National User Group nt. zasadności ewentualnego uczestnictwa Krajowego Depozytu w systemie T2S w zakresie rozrachunku w euro i złotych w terminie korzystnym dla polskiego rynku. W dyskusji zostaną wykorzystane zaobserwowane doświadczenia innych depozytów, które już przystąpiły do T2S, i ocenione perspektywy KDPW S.A. z punktu

widzenia ewentualnej migracji do T2S ze złotym lub z euro. Prowadzone prace standaryzacyjne, w szczególności związane z wprowadzeniem normy ISO 20022, ułatwią przygotowanie do uczestnictwa KDPW S.A. w T2S.

Rada zapoznała się z przeglądem wybranych projektów infrastruktury depozytowo-rozliczeniowej Grupy Kapitałowej KDPW w kontekście dostosowania do regulacji UE oraz rozszerzania i standaryzacji usług dla polskiego rynku finansowego. Rada pozytywnie oceniła obecne i planowane działania GK KDPW w tej dziedzinie.

Porównanie wybranych elementów polskiego systemu płatniczego z systemami innych krajów UE za 2015 r.

Informację na powyższy temat przedstawił NBP na posiedzeniu Rady w dniu 16 grudnia 2016 r.

Informacja taka, oparta na danych EBC, przedstawiana jest Radzie corocznie, począwszy od 2005 r. Przedstawiono pozycję Polski pod względem wybranych wskaźników na tle innych krajów UE i odpowiednich średnich wartości dla UE i strefy euro. W szczególności poinformowano, że:

- pod względem liczby rachunków bankowych na jednego mieszkańca Polska znajduje się nieco poniżej średniej dla UE i strefy euro. W stosunku do danych za rok 2014 Polska przesunęła się jednak wśród krajów UE z miejsca 15. na 14.
- pod względem liczby terminali POS Polska awansowała wśród krajów UE z miejsca 24. na miejsce 23.,
- pod względem liczby wydanych kart płatniczych Polska od roku 2015 nie zmieniła swojej pozycji wśród krajów UE i zajmuje 26. miejsce, choć w porównaniu z rokiem 2014 odnotowano spadek wartości tego wskaźnika o ok. 2,2%,
- pod względem liczby transakcji bezgotówkowych dokonywanych kartami płatniczymi na jednego mieszkańca Polska przesunęła się wśród krajów UE z miejsca 19. w roku 2014 na miejsce 16. w roku 2015. Zwrócono uwagę na znaczne tempo wzrostu tego wskaźnika, zarówno wzrostu bezwzględnego w Polsce (36,5% w porównaniu z rokiem 2014), jak i w porównaniu z innymi krajami UE i krajami strefy euro.
- pod względem liczby transakcji bezgotówkowych dokonywanych pojedynczą kartą płatniczą Polska przesunęła się wśród krajów UE z miejsca 10. w roku 2014 na miejsce 9. w roku 2015. Równocześnie wskaźnik ten po raz pierwszy osiągnął wartość większą od średniej w UE.
- liczba transakcji bezgotówkowych realizowanych w pojedynczym terminalu POS była w Polsce większa od średniej wartości tego wskaźnika dla UE i krajów strefy euro, choć pod względem tego wskaźnika Polska zachowała wśród krajów UE to samo, jedenaste miejsce,
- pod względem wskaźnika dotyczącego wykorzystania kart zbliżeniowych Polska w 2015 r. należała do trzech najbardziej rozwiniętych krajów UE. Nasycenie rynku kartami zbliżeniowymi i nasycenie infrastrukturą wynosiło ponad 50%.
- pod względem udziału procentowego transakcji bezgotówkowych w ogólnej liczbie transakcji Polska wyprzedziła kraje strefy euro, uzyskując poziom 77,7% i przesuując się z pozycji 14. w roku 2014 na pozycję 9. w 2015 r.
- liczba poleceń przelewu na jednego mieszkańca wynosiła ok. 60 i po raz pierwszy była większa od średniej w UE i średniej w krajach strefy euro. W efekcie pod względem tego wskaźnika Polska przesunęła się z miejsca 19. w 2014 r. na pozycję 15. w 2015 r.

- tempo wzrostu liczby transakcji bezgotówkowymi instrumentami płatniczymi w Polsce było relatywnie wysokie, co pozwoliło na przesunięcie się Polski z miejsca 24. na miejsce 21. W dalszym ciągu jednak wartość tego wskaźnika jest niższa od średniej w UE i w krajach strefy euro.
- w grupie analizowanych instrumentów płatności bezgotówkowych, obejmującej karty płatnicze, przelewy, polecenia zapłaty, чеки, pieniądź elektroniczny oraz inne, największy udział w polskim rynku takich płatności, na poziomie 52,3%, miały karty płatnicze. W 2005 r. udział ten wynosił tylko 24,5%, a instrumentem dominującym były wówczas przelewy z udziałem 74,5%.
- udział gotówki w agregacie podaży pieniądza M1 był w Polsce, w stosunku do 2014 r., na podobnym poziomie, tj. 21,6% i 21,5% odpowiednio w latach 2014 i 2015, natomiast wartość tego wskaźnika dla średniej w UE w 2015 r. wynosiła 16,5% i w porównaniu z rokiem 2014 zmalała tak samo jak dla strefy euro, tj. o ok. 0,6 pkt proc.
- pod względem procentowego udziału gotówki w PKB, wynoszącego w 2015 r. 8,2%, Polska znajduje się poniżej średniej UE (8,4%) i poniżej średniej dla krajów strefy euro (10,0%).

Zwrócono uwagę na liczbę transakcji bezgotówkowych dokonywanych pojedynczą kartą płatniczą. Wartość tego parametru wzrosła na przestrzeni 2015 r. aż o ok. 40%. Relatywnie duży wzrost wykazały także: liczba transakcji kartami płatniczymi na jednego mieszkańca (36,6%) oraz liczba transakcji zrealizowanych w pojedynczym terminalu POS (17,6%).

Przedstawiono następujące wnioski wynikające z przeprowadzonego porównania:

- wskaźniki wykazały wzrost i w większości przypadków tempo wzrostu było zdecydowanie wyższe niż tempo wzrostu dla średniej UE oraz dla krajów strefy euro,
- wskaźniki dotyczące poziomu infrastruktury obejmującej karty, bankomaty i terminale POS są dla Polski niższe od odpowiednich średnich dla krajów UE, natomiast intensywność jej wykorzystywania jest bliska średniej w UE lub nieco ją przewyższa,
- Polska charakteryzuje się bardzo wysokim poziomem innowacyjności, głównie w obszarze kart zbliżeniowych,
- w celu poprawy pozycji Polski wśród krajów UE należy cały czas prowadzić działalność promocyjną i edukacyjną zgodnie z *Programem Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego w Polsce na lata 2014-2020* opracowanym przez Koalicję na Rzecz Obrotu Bezgotówkowego i Mikropłatności.

Rada zapoznała się z porównaniem wybranych elementów polskiego systemu płatniczego z systemami innych krajów UE za 2015 r.

2.2.2. Zagadnienia systemowe związane z usprawnieniem obrotu płatniczego

Elektroniczne płatności w sektorze publicznym

Informację na powyższy temat przedstawiło Ministerstwo Rozwoju na posiedzeniu Rady w dniu 24 czerwca 2016 r.

Poinformowano, że Ministerstwo Rozwoju (MR) dąży do wyeliminowania z obrotu jak największej ilości gotówki z kilku powodów, do których należą: zamierzenie budowania gospodarki innowacyjnej, która nie byłaby oparta na dokumentach papierowych i płatnościach gotówkowych, oraz dążenie do ograniczania szarej strefy. Omówiono strukturę programu *Od papierowej do cyfrowej Polski*, zwanego dalej Programem. Spośród elementów Programu wymieniono: elektroniczne płatności w sektorze publicznym, paragon elektroniczny i fiskalizację *online*. Wyrażono pogląd, że począwszy od 2018 r. wszystkie urzędy i dostawcy mediów powinni dostarczać faktury w postaci elektronicznej. Do czynników sprzyjających elektronicznej gospodarce, w tym elektronicznej płatności, zaliczono:

wchodzące w życie regulacje prawne Unii Europejskiej: dyrektywę PAD oraz MIF Regulation (Regulation (EU) 2015/751 of the European Parliament and of the Council of 29 April 2015 on interchange fees for card-based payment transactions). Zaznaczono, że dostęp do bezpłatnego rachunku bankowego i wdrożenie krajowego schematu płatniczego otworzy nowe możliwości świadczenia usług na rzecz obywateli, przedsiębiorców i samej administracji. Poinformowano, że celem Programu jest wsparcie pięciu filarów *Planu na rzecz odpowiedzialnego rozwoju*, tj. reindustrializacji, rozwoju polskich firm, inteligentnych innowacji, dostępności kapitału oraz ekspansji zagranicznej. Wyjaśniono, że obecnie na ukończeniu są prace nad strategią odpowiedzialnego rozwoju. Wymieniono następujące, uznane za najbardziej wymierne, cele strategii odpowiedzialnego rozwoju: ograniczenie dokumentów papierowych w obiegu, zmniejszenie kosztów procesowych i ograniczenie liczby fałszerstw dokumentów poprzez zastosowanie odpowiednich zabezpieczeń cyfrowych. Odnośnie do faktury elektronicznej zauważono, że jej wprowadzenie powinno przynieść korzyści w postaci większej wygody i bezpieczeństwa, przyspieszenia procesów rozliczania faktur, ograniczenia błędów oraz obniżenia kosztów druku i dostawy faktur. Obrót bezgotówkowy określono mianem bezpiecznego, ułatwiającego rozliczanie płatności i zarządzanie własnym budżetem oraz sprzyjającego uniezależnieniu Polski od zagranicznych systemów. Zaakcentowano powiązanie między *Planem na rzecz odpowiedzialnego rozwoju* a strategicznymi działaniami Ministerstwa Cyfryzacji w dziedzinie informatyzacji usług publicznych, zawartymi w Programie. Wskazano następujące wspólne cele obu tych przedsięwzięć: poprawę funkcjonowania i lepsze wykorzystanie infrastruktury, bardziej efektywne wypełnianie swoich funkcji przez państwo oraz zapewnienie warunków do rozwoju innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki. Poinformowano, że resorty zaangażowane w realizację Programu zgodnie przyjęły założenie, iż w ciągu trzech do pięciu lat co najmniej połowa obywateli i przedsiębiorców będzie mogła 80% spraw załatwiać przez Internet, czemu będą sprzyjać silne zachęty, stosowane we współpracy z biznesem i otoczeniem gospodarczym. Ponadto w Programie założono, że również w ciągu 5 lat udział pieniądza gotówkowego w całkowitym obrocie zmniejszy się z 21,5% (obecny udział) do 15%. Wyrażono przekonanie, że powyższy spadek udziału obrotu gotówkowego będzie można osiągnąć z jednej strony poprzez promowanie płatności bezgotówkowych w gospodarce i administracji, zaś z drugiej poprzez ukartowanie społeczeństwa. Omówiono następujące strumienie działań przewidzianych do wykonania w Programie:

- **Zwiększenie Obrotu Bezgotówkowego**

Zakres prac przewidzianych do wykonania w ramach tego strumienia obejmuje oddziaływanie na przedsiębiorstwa, administrację i obywateli. Za główny nurt tych prac uznano działania mające na celu wzrost płatności bezgotówkowych w administracji. Zaznaczono, że wprowadzenie płatności bezgotówkowych w administracji będzie wymagało wyposażenia urzędów w terminale płatnicze i uruchomienia płatności mobilnych (PayNet, Invoobill). Przedmiotowy strumień obejmuje również szeroki wachlarz działań edukacyjnych, w tym: przygotowanie broszury edukacyjnej dla samorządów (przedsięwzięcie już zrealizowane), spotkania w ramach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządów, poświęcone kwestiom związanym z wdrożeniem proponowanych rozwiązań oraz rozmowy z organizacjami handlowców i ze Związkiem Banków Polskich, mające na celu uspołnienie działań podejmowanych w ramach tego strumienia. Rozważane są możliwości wykorzystywania różnych rozwiązań, w szczególności akceptacji kart powiązanych z krajowym schematem płatniczym, płatności mobilnych (system BLIK, aplikacja PeoPay), Internetu, itp.

- **Krajowy Schemat Płatniczy**

Podkreślono znaczenie faktu, że inicjatywa utworzenia krajowego schematu płatniczego uruchomi m.in. eID na bazie rozwiązań mobilnych, które staną się częścią schematu. Zaakcentowano znaczenie identyfikatora w aspekcie elektronizacji obiegu dokumentów i realizacji płatności w gospodarce i administracji. Wyrażono pogląd, że w ofercie oferowanych instrumentów należy uwzględniać przede wszystkim takie, na które istnieje zapotrzebowanie i do których klienci są przyzwyczajeni. Niezależnie od tego trzeba popularyzować nowe rozwiązania w celu stworzenia popytu na nie i kształtowania właściwych przyzwyczajzeń w społeczeństwie, bowiem tylko takie działania pozwolą uzyskać pożądany efekt skali, niezbędny z punktu widzenia możliwości osiągnięcia przyjętych celów Programu. Opowiedziano się za stosowaniem rozwiązań ujednoliconych i opartych na standardach, co przy różnorodności oferowanych instrumentów powinno zapewnić ich uniwersalność użytkową w Polsce i za granicą.

- e-Faktura, e-Paragon

Poinformowano, że do tego strumienia został włączony strumień fiskalizacji powiązany ze ściągalnością podatków. Wyjaśniono, że wprowadzenie e-Faktur jest związane z wejściem w życie, w listopadzie 2018 r., *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/55/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie fakturowania elektronicznego w zamówieniach publicznych*. Przedmiotowe zagadnienie objęto *Programem Operacyjnym Polska Cyfrowa*, w ramach którego zaplanowano uruchomienie platformy komercyjnej do obsługi dostarczania e-faktur do administracji. Zaznaczono, że do upowszechnienia e-faktur niezbędne będzie nakłonienie przedsiębiorstw do ich wystawiania. Poinformowano, że w pierwszym, pilotażowym, dwuletnim etapie, obejmującym administrację, nie przewiduje się wprowadzenia takiego obowiązku dla przedsiębiorstw. MR proponuje jednak, aby po tym okresie wystawianie e-faktur przez przedsiębiorstwa było obligatoryjne. Wyrażono pogląd, że wprowadzenie e-faktur w relacjach administracji z biznesem wpłynie na upowszechnienie się tej formy fakturowania również w relacjach B2B i B2C. Kwestia ta jest obecnie w fazie konsultacji z rynkiem. Ich przedmiotem jest wskazanie tego z kilku dostępnych modeli, który byłby najwłaściwszy z punktu widzenia możliwości kompleksowego wdrożenia e-faktury powiązanej z e-płatnością za tę fakturę. Odnosząc się do e-paragonów, poinformowano, że MR we współpracy z MF zamierza udostępnić obywatelom odpowiednie rozwiązanie. Jego zdaniem, dostęp do paragonów w formie elektronicznej m.in. ułatwi składanie reklamacji, a także powinien przyczynić się do ograniczenia szarej strefy. Do najważniejszych korzyści z wprowadzenia e-paragonów i e-faktur zaliczono: zmniejszenie kosztów funkcjonowania gospodarki i kosztów obsługi gotówki, a także możliwość ponownego skorzystania ze zgromadzonych danych, przy czym ponowne skorzystanie ze zgromadzonych danych dotyczących indywidualnego klienta byłoby to możliwe tylko za jego zgodą.

W podsumowaniu informacji zaakcentowano znaczenie kompleksowej elektronizacji gospodarki. Poinformowano, że dostępne już usługi w tej dziedzinie skoncentrowane są w dwóch portalach: dla obywateli w portalu obywatel.gov.pl i dla przedsiębiorców w portalu biznes.gov.pl. Przedstawiciel MR zadeklarował otwartość tego resortu na wszelkie uwagi i komentarze, które mogłyby uprościć proponowane procesy i procedury.

Rada zapoznała się z planami Ministerstwa Rozwoju, dotyczącymi elektronicznych płatności w sektorze publicznym.

Informacja na temat prac nad projektem "Schemat Krajowy"

Informację na powyższy temat przedstawił Związek Banków Polskich (ZBP) na posiedzeniu Rady w dniu 24 czerwca 2016 r.

Przypomniano, że inicjatywa schematu krajowego została podjęta przez ZBP pod koniec 2015 r. Poinformowano, że projekt poświęcony przedmiotowemu zagadnieniu, zwany dalej projektem, jest realizowany na dwóch poziomach: rządowym, jako jeden ze strumieni programu *Od papierowej do cyfrowej Polski*, oraz na poziomie sektora bankowego. W ramach sektora bankowego został powołany Komitet Sterujący projektu. Prace prowadzone są przez 16 instytucji (14 banków, KIR S.A oraz Polski Standard Płatności Sp. z o.o.). Na poziomie rządowym prace są realizowane w ramach strumienia *Schemat Krajowy*, wchodzącego w skład programu *Od papierowej do cyfrowej Polski*. Przewodniczy im ze strony rządowej przedstawiciel Ministerstwa Rozwoju, zaś ze strony rynkowej przedstawiciel ZBP. Celem tych prac jest w ogólności zwiększenie roli państwa w ustalaniu standardu dla płatności bezgotówkowych oraz stworzenie taniego i wygodnego rozwiązania płatniczego m.in. do płatności w relacjach z sektorem publicznym. Obejmują one ponadto problematykę e-ID. Wyjaśniono, że schemat krajowy powinien realizować dwie funkcje: płatniczą oraz funkcję e-ID. Zdaniem ZBP, druga z nich może mieć przełomowe, fundamentalne znaczenie dla całego projektu. Trzecim elementem projektu jest wypracowanie przetwarzania transakcji płatniczych na rzecz administracji publicznej w taki sposób, aby następowało ono w kraju. Założono, że instrumentem wykorzystywanym w schemacie krajowym do dokonywania przedmiotowych transakcji będzie telefon komórkowy, zwłaszcza w dłuższym horyzoncie czasowym, ale możliwe będzie także wykorzystanie karty płatniczej. Instrumenty te powinny umożliwiać realizację innych celów, np. związanych z e-zdrowiem, a zwłaszcza z identyfikacją i uwierzytelnieniem (e-ID). Poinformowano o tym, że Komitet Sterujący projektu wspólnie z zewnętrznym konsultantem (firmą Boston Consulting Group) opracował w ciągu trzech miesięcy studium wykonalności budowy schematu krajowego w Polsce. Odpowiedni raport zawiera ogólny opis schematu krajowego, jego komponenty i aspekty ekonomiczne proponowanego rozwiązania. Główne wnioski wynikające z raportu są następujące:

- schemat krajowy nie powinien ograniczać się wyłącznie do funkcji płatniczej, ale powinien być mechanizmem bardziej złożonym, wychodzącym naprzeciw potrzebom aktualnym i takim, które dyktuje rozwój gospodarki cyfrowej, dlatego, poza funkcją płatniczą, kluczową funkcjonalnością schematu krajowego powinien być schemat e-ID,
- instrument (nośnik) schematu krajowego powinien być nośnikiem usług dodanych, które mogą stanowić pomost między wydawcą instrumentu, klientem, obywatelem i państwem. Kwestia rodzaju usług dodanych wymaga dodatkowych analiz.
- schemat krajowy powinien być budowany na bazie już działającej i dobrze funkcjonującej infrastruktury międzybankowej. W tym kontekście wymieniono Polski Standard Płatności, KIR S.A. i platformę płatności mobilnych. Ponadto schemat krajowy powinien być oparty na konglomeracie wszystkich elementów obecnie funkcjonujących w Polsce, ściślej połączonych i wyskalowanych w sposób zapewniający wszystkim bankom w Polsce dostęp do wspólnej infrastruktury i możliwość czerpania korzyści z jej wykorzystywania.

Poinformowano, że w raporcie zawarta jest rekomendacja odnosząca się nie tylko do płatności mobilnych realizowanych obecnie na polskim rynku poprzez np. Polski Standard Płatności, który *de facto* jest krajowym schematem płatniczym. Wprawdzie w długiej perspektywie czasowej płatności mobilne zdominują rynek płatności, jednak obecnie powszechnie wykorzystywana jest karta płatnicza. Dlatego analizie poddano także kwestię zasadności budowania dodatkowego elementu krajowego

schematu płatniczego opartego o karty, który odpowiadałby na potrzeby określonych grup klientów. Prace w tym obszarze nie zostały jeszcze zakończone. Poinformowano, że dokonując oceny możliwości zbudowania schematu krajowego, analizowano następujące modele:

- budowa schematu krajowego od podstaw, samodzielnie przez banki krajowe. Zdaniem ZBP, ten model jest obciążony największym ryzykiem i generuje najwyższe koszty.
- budowa schematu krajowego, w którym wykorzystano by niektóre komponenty dostarczone przez organizacje międzynarodowe. Opcja jest jeszcze analizowana w ramach Komitetu Sterującego.

Wyrażono pogląd, że schemat e-ID powinien być kluczową funkcjonalnością schematu krajowego, relatywnie najłatwiejszą do realizacji. Wydajne, krajowe rozwiązanie, jeśli zostanie właściwie zaprojektowane od strony biznesowej i technologicznej oraz obudowane właściwymi ramami prawnymi, może stać się bardzo mocnym, krajowym rozwiązaniem pozwalającym na unowocześnienie administracji publicznej i umożliwiającym obywatelom korzystanie z różnego rodzaju usług *online*. Poinformowano, że kwestiami prawnymi związanymi z przedmiotowym zagadnieniem zajmuje się Ministerstwo Cyfryzacji. Jednocześnie bardzo prężnie działa strumień e-ID w ramach programu *Od papierowej do cyfrowej Polski*, w ramach którego aktualnie prowadzone są prace nad zaprojektowaniem optymalnego rozwiązania w zakresie koncentratora sieciowego e-ID. Jeśli okaże się ono dostatecznie interesujące, będzie można je oferować nie tylko administracji, ale również różnym podmiotom sektora komercyjnego, tworząc w ten sposób wspólne, silne rozwiązanie krajowe.

Rada zapoznała się z informacją Związku Banków Polskich na temat prac nad projektem *Schemat Krajowy*.

BLIK – polski system płatności mobilnych rok po wdrożeniu

Informację na powyższy temat przedstawił Polski Standard Płatności Sp. z o.o. (PSP) na posiedzeniu Rady w dniu 24 czerwca 2016 r.

Przypomniano, że BLIK powstał we współpracy Polskiego Standardu Płatności Sp. z o.o. (PSP) z KIR S.A. w oparciu o aplikację mobilną IKO oferowaną przez Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski S.A. Został on uruchomiony w dniu 9 lutego 2015 r.

Poinformowano, że obecnie:

- ponad 2 miliony użytkowników bankowości mobilnej ma aktywowany BLIK,
- właścicielami systemu jest 6 banków, które łącznie skupiają ponad 5 mln użytkowników bankowości mobilnej, jednak wielu spośród nich nie ma jeszcze odpowiedniej informacji dotyczącej użytkowania BLIK,
- umowę uczestnictwa w BLIK podpisano już także z Credit Agricole (siódmy uczestnik systemu), a można oczekiwać, że niebawem uczestnikiem tego systemu zostanie jedna z dużych grup bankowości spółdzielczej,
- prowadzone są rozmowy w sprawie uczestnictwa z kilkoma innymi, dużymi bankami. Podkreślono duże znaczenie wsparcia udzielanego PSP przez ZBP w rozmowach z bankami.
- w zasięgu BLIK jest niemal 20 mln rachunków bankowych prowadzonych przez banki obecnie uczestniczące w systemie i jeden bank, który, zdaniem p. G. Długosza, niedługo zostanie akcjonariuszem BLIK,
- BLIK korzysta z usług 5 agentów rozliczeniowych i 7 integratorów płatności internetowych oraz z sieci bankomatów 4 banków i 3 sieci niezależnych,

- w trosce o jak najszerszy dostęp do BLIK zapewniono możliwość współpracy systemu z trzema systemami operacyjnymi stosowanym w smartfonach, możliwość wykorzystywania dowolnego kanału transakcji (POS, www, ATM) i dokonywania przelewów natychmiastowych na telefon,
- BLIK współpracuje z ok. 150 tys. terminali POS, 27 tys. sklepów internetowych oraz 14 tys. bankomatów i parametry te zwiększają swoją wartość.

Poinformowano, że obecnie trwają prace nad rozwiązaniem NFC BLIK opartym na technologii HCE, co powinno rozszerzyć funkcjonalność BLIK o możliwość dokonywania płatności bezstykowych. W świetle przepisów dyrektywy PSD2 za istotne należy uznać prace nad nowoczesną metodą autoryzacji typu *one-click* z uwierzytelnieniem, dotyczącą bankowości mobilnej. Bardzo pozytywnie oceniono dotychczasowe postępy w rozwoju BLIK i perspektywy rozwoju tego systemu. Wspomniano o tym, że PSP jest laureatem kilku nagród, m.in. europejskiej nagrody za najlepsze rozwiązanie innowacyjne w płatnościach, a system stanowi przedmiot zainteresowania podmiotów zagranicznych. Przedstawiono wizję rozwoju systemu BLIK, obejmującą m.in.:

- w zakresie szeroko pojmowanego kanału POS: rozszerzenie możliwości o wykorzystanie BLIK w kasach fiskalnych,
- w zakresie technologii: rozszerzenie funkcjonalności BLIK o możliwość dokonywania płatności bezstykowych poprzez zastosowanie technologii NFC w sieci akceptacji BLIK,
- w obszarze *e-commerce* i *m-commerce*: wprowadzenie *one-click* BLIK jako własnego standardu autoryzacji przed wejściem w życie przepisów dyrektywy PSD2,
- w dziedzinie P2P: nieodpłatne, szerokie udostępnienie przez banki płatności mobilnych P2P BLIK.

Wyrażono zadowolenie z faktu, że banki, które zainwestowały w spółkę, mogą odnotować sukces rynkowy BLIK, a w związku z dostrzeżonym potencjałem i opartą na nim wizją rozwoju BLIK oczekuje się dalszego upowszechnienia tego systemu.

Rada zapoznała się z przedstawioną przez Polski Standard Płatności Sp. z o.o. oceną funkcjonowania systemu BLIK – polskiego systemu płatności mobilnych po pierwszym roku jego działania i z planami jego rozwoju w 2016 r. oraz omówiła zaprezentowane strategiczne cele BLIK.

Systemy płatności natychmiastowych w Polsce – zakres wdrożenia proponowanych przez NBP działań wspierających ich rozwój

Informację na powyższy temat przedstawił NBP na posiedzeniu Rady w dniu 3 października 2016 r. Przypomniano, że w czerwcu 2015 r. NBP przedstawił Radzie raport nt. systemów płatności natychmiastowych (SPN). Dotyczył on przede wszystkim systemów działających w Polsce, tj. systemu Express Elixir i systemu BlueCash. Raport, przyjęty przez Radę, zawierał 7 propozycji służących wspieraniu rozwoju płatności natychmiastowych. Obecnie prezentowany materiał poświęcony jest analizie wdrożenia ww. propozycji przez uczestników rynku. Analiza została oparta na badaniu ankietowym banków, przeprowadzonym przez NBP. Objęto nim 22 banki, w tym 19 banków uczestniczących w SPN. Omówiono szczegółowe wyniki ankiety w aspekcie przyczyn i stopnia wykorzystywania SPN przez banki i ich preferencji dotyczących kierunków dalszego rozwoju SPN. Zaprezentowano dane statystyczne obrazujące rozwój SPN na przestrzeni ostatnich lat, obejmujące: liczbę uczestników w podziale na ich rodzaje, wolumen i wartość zleceń realizowanych za pośrednictwem SPN. Na podstawie danych i informacji przekazanych przez bank w odpowiedzi na wyżej wspomnianą ankietę NBP dokonał przedstawionej poniżej oceny stopnia wdrożenia 7 działań mających na celu wspieranie rozwoju SPN, zaproponowanych w raporcie nt. SPN z 2015 r.

- 1) przystępowanie do systemów płatności natychmiastowych kolejnych banków

NBP ocenił stopień wdrożenia tego działania jako bardzo niski ze względu na bardzo małą liczbę banków, które przystąpiły do SPN w ciągu 2015 r. W konsekwencji NBP uznał za zasadne podtrzymanie propozycji tego działania.

- 2) rozszerzenie przez banki usługi przelewów natychmiastowych na wszystkie rodzaje klientów, zarówno biznesowych, jak i klientów indywidualnych

W związku z tym, że większość banków obecnie oferuje taką możliwość, NBP uznał zakres wdrożenia przedmiotowego działania za bardzo wysoki i nie zaproponował ponownego przedstawiania odpowiedniej propozycji.

- 3) rozszerzenie godzin dostępu do systemów płatności przez banki

NBP ocenił zakres wdrożenia tego działania jako średni (tylko 11 spośród ankietowanych banków umożliwia odbiór i wysyłanie płatności w trybie 24/7), dlatego podtrzymał odpowiednią propozycję.

- 4) ustanowienie połączenia interoperacyjnego pomiędzy systemami płatności natychmiastowych oraz ustanowienie jednego standardu komunikatu płatniczego

W tym obszarze nie zostały podjęte żadne działania. Ponieważ, zdaniem NBP, przedmiotowe działanie może mieć istotny wpływ na funkcjonowanie, w aspekcie biznesowym, operatorów SPN, którzy są podmiotami konkurencyjnymi, NBP zasugerował pozostawienie kwestii jej wdrożenia do samodzielnej decyzji operatorów.

- 5) podjęcie działań przez operatorów systemów mających na celu umożliwienie uczestnictwa w ich systemach krajowych instytucji płatniczych

W ciągu 2015 r. żadna krajowa instytucja płatnicza nie przystąpiła do SPN, co, zdaniem NBP, było wynikiem ograniczeń prawnych niezależnych od operatorów SPN, związanych z nierozstrzygniętą dotychczas kwestią numerowania instytucji płatniczych i ich rachunków. Sytuacja w tej dziedzinie powinna ulec korzystnej zmianie po uchwaleniu przez Sejm nowelizacji ustawy o usługach płatniczych. W związku z powyższym NBP uznał za zasadne podtrzymanie propozycji przedmiotowego działania.

- 6) uczestnictwo operatorów w inicjatywach mających na celu stworzenie schematu rozliczeniowego pozwalającego na realizację płatności w trybie natychmiastowym pomiędzy krajami Unii Europejskiej

NBP ocenił stopień wdrożenia tego działania jako wysoki, w szczególności z uwagi na zakres zaangażowania KIR S.A. S.A. w przedmiotowe prace. Z tego względu NBP nie podtrzymał odpowiedniej propozycji na przyszłość.

- 7) podjęcie przez banki i operatorów systemów płatności natychmiastowych działań mających na celu promocję płatności natychmiastowych i zwiększenie świadomości klientów o istnieniu tej usługi

W odniesieniu do operatorów SPN NBP ocenił zakres wdrożenia tego działania jako wysoki, uznał jednak za zasadne podtrzymanie propozycji w odniesieniu do banków, bowiem tylko 7 banków wdrożyło przedmiotowe działania.

Zgodnie z oceną NBP, proponowane działania zostały wdrożone w stopniu średnim, w związku z tym NBP zasugerował podtrzymanie czterech propozycji działań oraz rozważenie zasadności podjęcia jednego nowego działania, polegającego na opracowaniu i wdrożeniu przez operatorów we współpracy z bankami mechanizmów ograniczających możliwość wykorzystania płatności natychmiastowych do celów niezgodnych z prawem. Przedstawiciel NBP wystąpił do Rady z wnioskiem o akceptację powyższych propozycji i rekomendowanie dalszego ich przekazania przez NBP do operatorów systemów oraz banków.

Rada rozpatrzyła informację Narodowego Banku Polskiego na temat systemów płatności natychmiastowych w Polsce i zakresu wdrożenia sugerowanych w 2015 r. przez NBP działań wspierających ich rozwój. Rada poparła sugerowane przez NBP dalsze działania mające na celu rozwój systemów płatności natychmiastowych w Polsce oraz rozszerzenie ich zasięgu i dostępności.

Innowacje z Visa

Informację na powyższy temat przedstawiła Visa na posiedzeniu Rady w dniu 3 października 2016 r. Przedstawiono przeszłe, obecne i planowane działania Visa na rynku kart płatniczych w Polsce. Zaprezentowano poszczególne etapy ewolucji płatności kartami Visa. Poinformowano, że były to działania podejmowane wspólnie z bankami wydającymi karty Visa i z agentami rozliczeniowymi. Przedstawiono ewolucję kart:

- w aspekcie transakcji realizowanych osobiście przy pomocy karty
Podkreślono intensywne, skuteczne działania Visa na rzecz podniesienia bezpieczeństwa transakcji. Zwrócono uwagę na rosnącą w szybkim tempie popularność transakcji zbliżeniowych i wyrażono pogląd, że w najbliższych latach dominującą rolę będą odgrywały płatności zbliżeniowe oparte na infrastrukturze mobilnej.
- z punktu widzenia płatności realizowanych przy pomocy kart Visa poza siecią fizyczną
Podkreślono rosnącą popularność płatności realizowanych przy pomocy instrumentów finansowych, w tym kart płatniczych, funkcjonujących w sieci. W tym kontekście zaakcentowano konieczność zapewnienia odpowiednio wysokiego poziomu bezpieczeństwa transakcji i rolę regulatorów w tym procesie.

Omówiono rozwój sieci akceptacji kart Visa. Poinformowano o tym, że w ciągu ostatnich 5 lat Visa podwoiła liczbę punktów akceptacji, co uznano za sukces banków zrzeszonych w ramach Komitetu Decyzyjnego Visa Polska. Podjęły one decyzję o opodatkowaniu się na rzecz wzrostu sieci akceptacji i jej unowocześnienia technologicznego i funkcjonalnego. Wyrażono przekonanie, że dzięki wysiłkowi włożonemu w przeprowadzenie zmian w infrastrukturze Visa ma obecnie najnowocześniejszą sieć terminali w Polsce, przy czym zdecydowaną większość stanowią terminale POS umożliwiające realizację transakcji zbliżeniowych. Planuje się, że do końca 2017 r. wszystkie terminale POS w Polsce będą musiały umożliwiać realizację transakcji zbliżeniowych. Przedstawiono dane statystyczne dotyczące wartości i liczby transakcji bezgotówkowych realizowanych przy pomocy kart płatniczych Visa. Zwrócono uwagę na dużą dynamikę wzrostu tych transakcji w latach 2012-2016, co spowodowało wzrost udziału takich transakcji we wszystkich transakcjach kartami Visa z 25% do 40% odpowiednio w 2010 i 2016 r. Udział liczby transakcji bezgotówkowych w ogólnej liczbie transakcji zrealizowanych kartami Visa wzrósł z niespełna 50% w 2010 r. do 80% w 2016 r. Wyrażono pogląd, że do znacznego wzrostu liczby i wartości bezgotówkowych transakcji realizowanych przy użyciu kart płatniczych przyczyniły się czynniki zewnętrzne, m.in. obniżka opłaty *interchange* i dołączenie do grona akceptantów jednej z największych sieci detalistów w Polsce. Ponadto istotną rolę odegrała ściślejsza współpraca Visa z detalistami i akcje promocyjne. Poinformowano, że od momentu obniżki opłaty *interchange* tempo wzrostu transakcji jest praktycznie stałe i wynosi, rok do roku, 28% i 20% odpowiednio pod względem liczby i wartości transakcji. Zdaniem Visa, tak duża dynamika w przypadku kraju o wielkości Polski jest ewenementem na skalę światową. W kontekście stosunkowo dużej popularności transakcji zbliżeniowych wyrażono pogląd, że ta forma płatności zdaje się być preferowana zwłaszcza przez osoby z grupy wiekowej 60+, które dzięki niej częściej dokonują transakcji kartami. W kwestii planów Visa na przyszłość poinformowano, że transakcje zbliżeniowe

mogą stanowić zaczątek nowych funkcjonalności płatniczych i użytkowych kart. Omówiono główne działania Visa planowane na lata 2016-2017, podkreślając ich znaczenie w aspekcie rozwoju obrotu bezgotówkowego. Szczególną uwagę zwrócono na działania marketingowe i edukacyjne, rozwój płatności mobilnych oraz nowe usługi. Wspomniano o współpracy ze Związkiem Banków Polskich i Ministerstwem Rozwoju w dziedzinie elektronizacji płatności w administracji publicznej.

Poinformowano o zmianie w strukturze organizacyjnej Visa, polegającej na połączeniu się, w czerwcu 2016 r., Visa Europe z Visa Inc. Przypomniano, że globalna organizacja Visa International podzieliła się w 2008 r. na dwa ww. podmioty. Visa Inc. stała się podmiotem giełdowym, zaś Visa Europe pozostała stowarzyszeniem banków członkowskich. O ich ponownym połączeniu zadecydowała przede wszystkim konieczność wdrażania globalnych innowacji i dalszego wzmocnienia bezpieczeństwa sieci. Poinformowano o tym, że na globalnych forach Polska stawiana jest jako przykład skutecznych działań na rzecz rozwoju rynku. Wyjaśniono, że Visa stosuje przy modelu komercyjnym lokalne zarządzanie, tj. utrzymuje lokalne ciała, które decydują o sposobie funkcjonowania organizacji na rynku. W tym kontekście zaakcentowano rolę Visa Polska i znaczenie Komitetu Decyzyjnego, który jest ciałem podejmującym strategiczne decyzje dotyczące polskiego rynku. W skład Komitetu wchodzi obecnie przedstawiciele 9 polskich banków. Zgodnie z zamierzeniami, główny nurt działań Visa na polskim rynku będzie obejmował edukację, promocję i wdrażanie innowacji. Poinformowano o prowadzonych przez Visa działaniach związanych z odpowiedzialnością społeczną. Zaliczono do nich:

- współdziałanie z Polską Akcją Humanitarną na rzecz pomocy uchodźcom,
- rozpoczęcie, wraz z kilkoma innymi instytucjami, w ramach MIT Enterprise Forum, działania mającego na celu wspieranie polskich start-upów; wsparcie udzielone przez Visa będzie obejmowało mentoring i pomoc finansową,
- wsparcie Global Management Challenge, który jest konkursem mającym na celu stymulowanie rywalizacji biznesowej; działania dedykowane są polskim studentom,
- zaangażowanie Visa Polska w rozwój Studiów Polskich na Uniwersytecie w Cambridge - inicjatywa podjęta wspólnie z Fundacją na Rzecz Rozwoju Nauki. Są to studia o Polsce, organizowane jeszcze nie jako ciągły kurs prowadzący do tytułu naukowego, ale na razie eksperymentalnie.
- konferencje studenckie – Visa występuje w roli mentora polskich studentów studiujących na zagranicznych uniwersytetach. Celem działań Visa jest zachęcanie najlepszych polskich studentów do powrotu do Polski i wdrażanie innowacji na jej terenie.

Poinformowano, że Visa prowadzi ponadto działania sponsoringowe, odnoszące się obecnie do różnych form wspierania sportowców.

Omówiono zamierzenia Visa w dziedzinie rozwoju i wdrażania rozwiązań innowacyjnych, koncentrując się na szeroko rozumianych kwestiach bezpieczeństwa i digitalizacji usług tej organizacji.

Rada zapoznała się z informacją organizacji Visa na temat innowacji wprowadzanych przez tę organizację na rynku kart płatniczych i przedyskutowała ich znaczenie dla rozwoju obrotu bezgotówkowego.

Polska a inne rynki europejskie na drodze migracji do pieniądza elektronicznego

Informacje na powyższy temat przedstawił MasterCard na posiedzeniu Rady w dniu 16 grudnia 2016 r. Omówiono krótko historię rozwoju innowacyjnych płatności w Polsce na przykładzie MasterCard na przestrzeni lat 2007-2016. Poinformowano, że Polska jest obecnie postrzegana jako lider w dziedzinie płatności innowacyjnych. Wysoki poziom rozwoju tych płatności przypisano szybkiemu

przyswajaniu innowacji przez Polaków, zwłaszcza młodych, tzw. „premię zapóźnienia” i bardzo dużym inwestycjom całego sektora płatności (banków i firm uczestniczących w realizacji płatności). Próby laboratoryjne dotyczące technologii płatności bezstykowych (*PayPass*) były prowadzone w latach 2004 i 2005, a Polska była pierwszym krajem, w którym, w 2007 r., rozpoczęto praktyczne wykorzystanie tej technologii. Pierwsze polskie próby dotyczące płatności mobilnych MasterCard przeprowadził w 2010 r. Płatności z wykorzystaniem telefonu wprowadzono w miejscach, w których niemożliwe było dokonywanie płatności kartą. W oparciu o płatności mobilne działają obecnie takie firmy, jak np. SkyCash, a także programy lojalnościowe, które, same nie będąc innowacją płatniczą, stanowią zachętę dla konsumentów. Następnym krokiem w rozwoju płatności innowacyjnych było wejście MasterCard do *e-commerce*. Polski model *e-commerce* jest całkowicie zdominowany przez lokalne formy płatności (Pay-By-Link, BLIK i kilka innych), podczas gdy w modelu niemieckim wykorzystuje się tylko technologie międzynarodowe.

Poinformowano, że obecnie w Polsce 77%-78% kart płatniczych to karty bezstykowe, zaś terminale zbliżeniowe stanowią ponad 85% wszystkich terminali, co, w opinii MasterCard, jest poziomem unikalnym w skali światowej. Pod względem wolumenów transakcji polski rynek zajmuje trzecie miejsce za rynkiem australijskim i kanadyjskim. Odnosząc się do systemu BLIK, zauważono, że w Europie nie ma drugiego podobnego systemu, który zjednoczyłby tak dużą liczbę banków działających na danym rynku, a uruchomienie BLIK uznano za bardzo odważny ruch w dziedzinie technologii płatności, tj. technologii mobilnych. Poinformowano, że MasterCard prowadzi rozmowy z BLIK nt. ewentualnej współpracy. Bardzo pozytywnie oceniono doświadczenia użytkowników w wykorzystaniu tej technologii w *e-commerce*. Wspomniano o dyskusjach nad możliwościami praktycznego wykorzystania technologii międzynarodowych w praktyce. Poinformowano, że obecnie w różnych bankach funkcjonuje 12 różnych metod płatności opartych na technologii HCE (*Host Card Emulation*). Od listopada 2016 r. działa *Android Pay*, czyli odpowiednia aplikacja Google dla bankowości, a polski rynek jest szóstym rynkiem na świecie, w którym ta aplikacja została uruchomiona.

Omówiono krótko stan rozwoju płatności elektronicznych w Polsce. Poinformowano, że:

- udział gotówki w podaży pieniądza M1 na przestrzeni lat 2002-2015 zmalał. Zmniejszyła się także różnica między wartościami tego parametru w Polsce i w krajach UE z ok. 18 pkt proc. na początku ww. okresu do 6 pkt proc. obecnie. Udział gotówki w agregacie M1 malał średnio o 2,7%, rocznie, zaś liczba płatności elektronicznych w latach 2010-2015 rosła średniorocznie o 15%, co, zdaniem MasterCard, oznacza zastępowanie płatności gotówkowych elektronicznymi.
- zmalała liczba wypłat z bankomatów,
- wzrosła liczba bezgotówkowych transakcji kartowych,
- wzrósł udział wartości bezgotówkowych płatności kartami w wartości wszystkich transakcji kartowych kosztem udziału wartości wypłat z bankomatów.

Poinformowano, że lata 2013-2015 to okres dynamicznego rozwoju sieci akceptacji. Pod względem liczby terminali na jeden milion mieszkańców Polska osiągnęła w 2015 r. poziom 70%-72% średniej europejskiej wobec ok. 47%, jaki miała na początku tego okresu. Obecnie w sektorze prywatnym handlowym i usługowym terminale POS są wszędzie tam, gdzie można je było zainstalować. Od 2016 r. Poczta Polska S.A. akceptuje w pełni płatności elektroniczne. Nawiązując do strumienia *Zwiększenie obrotu bezgotówkowego*, funkcjonującego w ramach programu *Od papierowej do cyfrowej Polski*, wymieniono następujące cele prac prowadzonych w ramach tego strumienia:

- upowszechnienie płatności bezgotówkowych w sektorze publicznym,

- obecnie trwa odpowiedni pilotaż; w II kwartale 2017 r. w całym sektorze publicznym będzie można dokonywać płatności elektronicznie.
- upowszechnienie płatności bezgotówkowych w sektorze prywatnym,
- inne działania w zakresie promowania obrotu bezgotówkowego.

Odnosząc się generalnie do ww. celów, przedstawiciel MasterCard wyraził pogląd, że zachętą do dokonywania płatności bezgotówkowo byłoby ukazanie płacącym korzyści, jakie przyniesie im ta forma płatności. W stosunku do osób fizycznych byłaby to wygoda i bezpieczeństwo, w przypadku przedsiębiorstw – dodatkowo aspekt ekonomiczny. W dużych sieciach handlowych klienci mogą korzystać z usług dodanych typu *Płać kartą i wypłacaj*, ekonomicznie korzystnych dla tych sieci. W przypadku administracji największą korzyścią byłaby walka z szarą strefą. Szacuje się, że zwiększenie przychodów budżetu państwa z tytułu redukcji szarej strefy wynosiłoby ok. 7-10 mld zł rocznie. Inną metodą zwiększenia obrotu bezgotówkowego i ograniczania szarej strefy byłoby wprowadzenie limitu kwoty wpłaty gotówkowej dla konsumentów.

Omówiono najpopularniejsze regulacje wspierające obrót bezgotówkowy w Europie, zaznaczając, że są one wykorzystywane do walki z szarą strefą. Poinformował o tym, że:

- limitowanie transakcji gotówkowych jest powszechne nie tylko dla transakcji B2B, ale również występuje w odniesieniu do transakcji B2C.
- w kilku krajach istnieje obowiązek wypłaty wynagrodzeń i świadczeń bezgotówkowo. Poinformowano, że istnieją plany znowelizowania, w 2017 r., odpowiednich przepisów obowiązujących w Polsce. Nowelizacja będzie polegała na wprowadzeniu wypłat bezgotówkowych jako opcji preferowanej.
- obowiązek posiadania terminala płatniczego lub fiskalizacji elektronicznej wprowadzono w kilku krajach Europy, w szczególności we Włoszech wprowadzenie limitowania płatności gotówkowych do 30 euro wymusiło obowiązek posiadania terminali POS lub kas elektronicznych.
- oferowanie podstawowego rachunku płatniczego jest, zgodnie z dyrektywą PAD, obecnie wdrażane, ale podobne formy wzrostu ubankowienia stosowano już poprzednio w wielu krajach Europy.
- loterię paragonową jako formę uświadamiania klientom znaczenia paragonów wprowadzono również w Polsce. W ten sposób państwo przyczynia się do popularyzacji płatności elektronicznych. Podano dwa przykłady pakietów legislacyjnych: greckiego i rumuńskiego, mających na celu promowanie płatności elektronicznych.

Rada zapoznała się z informacją MasterCard na temat *Polska a inne rynki europejskie na drodze migracji do pieniądza elektronicznego* i przedyskutowała perspektywy upowszechnienia płatności elektronicznych na rynku polskim.

Ocena funkcjonowania polskiego systemu płatniczego w II półroczu 2015 r.

Na posiedzeniu w dniu 30 marca 2016 r. Rada zapoznała się z oceną funkcjonowania polskiego systemu płatniczego w II półroczu 2015 r. i pozytywnie ją zaopiniowała.

Ocena funkcjonowania polskiego systemu płatniczego w I półroczu 2016 r.

Na posiedzeniu w dniu 3 października 2016 r. Rada zapoznała się z oceną funkcjonowania polskiego systemu płatniczego w I półroczu 2016 r. i pozytywnie ją zaopiniowała.

3. Podsumowanie

W 2016 roku Rada prowadziła działalność odpowiadającą zakresowi jej zadań, określone w *Uchwale Nr 14/98 Zarządu NBP z dnia 1998 r. w sprawie powołania przy Zarządzie Narodowego Banku Polskiego organu opiniodawczo-doradczego o nazwie Rada ds. Systemu Płatniczego*.

W omawianym okresie, podczas czterech posiedzeń, Rada rozpatrzyła 35 tematów, w tym 33 spośród tematów zawartych w *Rocznym planie pracy Rady ds. Systemu Płatniczego w 2016 r.* i 2 tematy dodatkowe, nieujęte w *Planie*.

Materiały do dyskusji zostały opracowane przez NBP, ZBP, KIR S.A. KDPW S.A., Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Rozwoju, Polski Standard Płatności Sp. z o.o., Visa oraz MasterCard.

W roku sprawozdawczym w działalności Rady zdecydowanie dominowały zagadnienia związane z usprawnianiem obrotu płatniczego. Wiele uwagi poświęcono kwestiom związanym z obrotem bezgotówkowym, w tym zagadnieniom związanym z realizacją *Programu rozwoju obrotu bezgotówkowego w Polsce na lata 2014-2020*, w szczególności w aspekcie prac prowadzonych w ramach strumienia *Zwiększenie obrotu bezgotówkowego programu Od papierowej do cyfrowej Polski*. Za szczególnie istotną z punktu widzenia rozwoju systemu płatniczego należy uznać tematykę dotyczącą systemów płatności natychmiastowych i płatności mobilnych.

Wśród zagadnień dotyczących włączania się polskiego systemu płatniczego do jednolitego obszaru płatniczego Unii Europejskiej na uwagę zasługuje tematyka związana ze stanem prac nad wprowadzeniem do polskiego prawa przepisów *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniającej dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylającej dyrektywę 2007/64/WE (dyrektywa PSD2)* ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień bezpieczeństwa, z prowadzonym w NBP projektem *TARGET2-Securities* oraz z pracami Grupy Kapitałowej KDPW nad projektami infrastruktury depozytowo-rozliczeniowej GK KDPW w kontekście dostosowania do regulacji europejskich oraz rozszerzenia i standaryzacji usług dla polskiego rynku finansowego.

Podobnie jak w latach ubiegłych oraz podobnie do analogicznych gremiów w wielu innych krajach UE, Rada stanowiła forum wymiany informacji, poglądów i opinii w sprawach istotnych dla funkcjonowania polskiego systemu płatniczego. W powyższych kwestiach Rada wypracowywała wspólne opinie, stanowiska i wnioski, pełniąc rolę koordynatora działań Narodowego Banku Polskiego, Związku Banków Polskich oraz innych podmiotów - uczestników polskiego systemu płatniczego.

Rada ds. Systemu Płatniczego zwraca się do Zarządu Narodowego Banku Polskiego z wnioskiem o przyjęcie niniejszego sprawozdania.

Anna Trzecińska

Wiceprezes Narodowego Banku Polskiego

Załącznik nr 1

Członkowie Rady ds. Systemu Płatniczego oraz osoby zastępujące członków Rady w 2016 r.

1.	Piotr Wiesiołek	Przewodniczący Rady (do 11.10.2016 r.), Wiceprezes NBP – Pierwszy Zastępca Prezesa NBP
2.	Anna Trzecińska	Przewodnicząca Rady (od 12.10.2016 r.), Wiceprezes NBP
3.	Krzysztof Pietraszkiewicz	Zastępca Przewodniczącego Rady, Prezes Zarządu Związku Banków Polskich
4.	Piotr Alicki	Członek Rady (od 2.11.2016 r.), Prezes Zarządu Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A. Zastępujący Członka Rady (do 5.10.2016 r.), Wiceprezes Zarządu Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego S.A.
5.	Tomasz Bogus	Członek Rady, Prezes Zarządu Banku BGŻ BNP Paribas S.A.
6.	Marek Chibowski	Członek Rady (od 27.01. 2016 r. do 15.06.2016 r.), Prezes Zarządu Poczty Polskiej S.A.
7.	Marek Chrzanowski	Członek Rady (od 13.10.2016 r.), Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego
8.	Tomasz Dąbrowski	Zastępujący Członka Rady (od 24 czerwca 2016 r.), Członek Zarządu Poczty Polskiej S.A.
9.	Richard Gaskin	Członek Rady (do 11.05.2016 r.), Prezes Zarządu Banku BPH S.A.
10.	Zbigniew Jagiełło	Członek Rady, Prezes Zarządu Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego S.A.
11.	Andrzej Jakubiak	Członek Rady (do 12.10.2016 r.), Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego
12.	Jerzy Józkowiak	Członek Rady (do 26 stycznia 2016 r.), Prezes Zarządu Poczty Polskiej S.A.
13.	Andrzej Kaźmierczak	Członek Rady (od 12.10.2016 r.), Członek Zarządu Narodowego Banku Polskiego
14.	Wojciech Kwaśniak	Zastępujący Członka Rady, Zastępca Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego
15.	Luigi Lovaglio	Członek Rady, Prezes Zarządu Banku Polska Kasa Opieki S.A.
16.	Kazimierz Małecki	Członek Rady (do 31.10.2016 r.), Prezes Zarządu Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A.
17.	Leszek Skiba	Członek Rady, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów
18.	Iwona Sroka	Członek Rady, Prezes Zarządu Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A.

19.	Cezary Stypułkowski	Członek Rady, Prezes Zarządu BRE Banku S.A.
20.	Przemysław Sypniewski	Członek Rady (od 21 czerwca 2016 r.), Prezes Zarządu Poczty Polskiej S.A.
21.	Adam Tochmański	Sekretarz Rady, Dyrektor Departamentu Systemu Płatniczego Narodowego Banku Polskiego
22.	Elżbieta Witkowska-Hasny	Zastępująca Członka Rady, Dyrektor Zarządzający ds. Operacji Banku BGŻ BNP Paribas S.A.
23.	Maciej Wyszoczarski	Zastępujący Członka Rady (od 23.11.2016 r.), Dyrektor Pionu Sieci i Operacji Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego S.A.
24.	Jerzy Zań	Zastępujący Członka Rady (do 11.05.2016 r.), Dyrektor Zarządzający Banku BPH S.A.
25.	Damian Zapłata	Członek Rady, Prezes Zarządu First Data Polska S.A.

Załącznik nr 2

Roczny plan pracy Rady ds. Systemu Płatniczego w 2016 r.

I. 30 marca

1. Sprawozdanie z działalności Rady ds. Systemu Płatniczego w 2015 r. (NBP) – **A**¹
2. Przyjęcie *Rocznego planu pracy Rady ds. Systemu Płatniczego w 2016 r.* (NBP) – **A**
3. Ocena funkcjonowania polskiego systemu płatniczego w II półroczu 2015 r. (NBP) – **A**
4. „Vision 2020” – Wizja przyszłości europejskiej infrastruktury rynku finansowego z punktu widzenia Eurosystemu (NBP) – **A**
5. Informacja o rozliczeniach pieniężnych i rozrachunkach międzybankowych w IV kwartale 2015 r. (NBP) – **B**
6. Informacja o kartach płatniczych – IV kwartał 2015 r. (NBP) – **B**
7. Porównanie wysokości opłat i prowizji w złotych związanych z rozliczeniami pieniężnymi w polskim sektorze bankowym (czerwiec-grudzień 2015 r.) (NBP) – **B**
8. Interpretacja Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 260/2012 z dnia 14 marca 2012 r., ustalającego wymogi techniczne i handlowe w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 924/2009 (dalej: Rozporządzenie SEPA) – podsumowanie ustaleń Zespołu ds. polecenia przelewu SEPA (SEPA Polska) (ZBP) – **B**
9. Raport nt. Big Data (ZBP) – **B**
10. Podsumowanie seminarium nt. limitowania kwotowych płatności gotówkowych między przedsiębiorstwami, zorganizowanego przez Narodowy Bank Polski oraz Centrum Prawa Nowych Technologii w dniu 30 listopada 2015 r. (NBP) – **B**

II. 27 czerwca

1. Informacja o realizacji *Programu Rozwoju Obrotu Bezgotówkowego w Polsce na lata 2014-2020* w 2015 roku (Koalicja na Rzecz Obrotu Bezgotówkowego i Mikropłatności) – **A**
2. Informacja na temat stanu dostosowania Polski do przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 260/2012 z dnia 14 marca 2012 r. ustanawiającego wymogi techniczne i handlowe w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 924/2009 – analiza i wnioski (NBP) – **A**
3. Elektroniczne płatności w sektorze publicznym – **A**
4. BLIK – polski system płatności mobilnych rok po wdrożeniu (PSP) – **A**
5. Informacja o rozliczeniach pieniężnych i rozrachunkach międzybankowych w I kwartale 2016 r. (NBP) – **B**

¹ Temat o kategorii A jest przeznaczony do dyskusji na posiedzeniu Rady.

Temat o kategorii B jest tematem informacyjnym, z zasady nieprzeznaczonym do dyskusji na posiedzeniu Rady.

6. Informacja o kartach płatniczych – I kwartał 2016 r. (NBP) – **B**

7. Informacja na temat prac nad projektem “Schemat Krajowy” (ZBP) – **B**

III. 3 października

1. Ocena funkcjonowania polskiego systemu płatniczego w I półroczu 2016 r. (NBP) – **A**

2. Przegląd wybranych projektów infrastruktury depozytowo-rozliczeniowej Grupy Kapitałowej KDPW w kontekście dostosowania do regulacji UE oraz rozszerzania i standaryzacji usług dla polskiego rynku finansowego (KDPW S.A.) – **A**

3. Systemy płatności natychmiastowych w Polsce – zakres wdrożenia proponowanych przez NBP działań wspierających ich rozwój (NBP) – **A**

4. Informacja nt. implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/92/UE z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie porównywalności opłat związanych z rachunkami płatniczymi, przenoszenia rachunku płatniczego oraz dostępu do podstawowego rachunku płatniczego (dyrektywa PAD) (Ministerstwo Finansów)– **A**

5. Innowacje z Visa (Visa) – **A**

6. Informacja o rozliczeniach pieniężnych i rozrachunkach międzybankowych w II kwartale 2016 r. (NBP) – **B**

7. Informacja o kartach płatniczych – II kwartał 2016 r. (NBP) – **B**

8. Porównanie wysokości opłat i prowizji w złotych związanych z rozliczeniami pieniężnymi w polskim sektorze bankowym (grudzień 2015 r. – czerwiec 2016 r.) (NBP) – **B**

9. Automatyzacja procesu aktywacji polecenia zapłaty (ZBP) – **B**

10. Informacja na temat prac Forum ds. eFaktury i eOpłat (ZBP) – **B**

IV. 19 grudnia

1. Porównanie wybranych elementów polskiego systemu płatniczego z systemami innych krajów UE za 2015 r. (NBP) – **A**

2. Informacja na temat zmian w Polityce sprawowania przez NBP nadzoru systemowego w zakresie systemu płatniczego (NBP) – **A**

3. Polska a inne rynki europejskie na drodze migracji do pieniądza elektronicznego (MasterCard) – **A**

4. Informacja nt. przygotowań do implementacji Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniającej dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylającej dyrektywę 2007/64/WE (dyrektywa PSD2) (Ministerstwo Finansów) – **A**

5. Informacja o rozliczeniach pieniężnych i rozrachunkach międzybankowych w III kwartale 2016 r. (NBP) – **B**

6. Informacja o kartach płatniczych – III kwartał 2016 r. (NBP) – **B**

7. Informacja o realizacji projektu T2S-NBP (NBP) – **B**

8. Informacja na temat stanu prac Zespołu roboczego ds. badania kosztów instrumentów płatniczych na rynku polskim (NBP) – **B**

9. Informacja nt. usługi *cash back* na rynku polskim (NBP) – **B**
10. Informacja o realizacji projektu „Akademia Dostępne Finanse” (NBP) – **B**
11. Raport nt. badania postaw Polaków wobec obrotu bezgotówkowego na potrzeby wyliczenia wskaźników IZOB i IKOB (D. Maison) – **B**